

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY

Sprawozdanie
Okręgowego Inspektora Pracy
w Bydgoszczy
z działalności w 2016 roku.
- wybrane zagadnienia

Bydgoszcz, kwiecień 2017

Państwowa Inspekcja Pracy jest organem, którego podstawowym celem jest nadzór i kontrola przestrzegania prawa pracy, w tym przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej. Obok zadań kontrolno-nadzorczych, istotną rolę odgrywają realizowane na coraz szerszą skalę działania o charakterze prewencyjnym i edukacyjnym. Działania te służą pogłębianiu świadomości prawnej m.in. poprzez informowanie o obowiązujących przepisach prawa pracy oraz podnoszeniu kultury bezpieczeństwa pracy.

W 2016 r. Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy rozpoczął realizację pierwszego etapu zadań długofalowych przewidzianych na lata 2016 - 2018. Wzmocnionej kontroli poddano przestrzeganie zakazu zawierania umów cywilnoprawnych w warunkach wskazujących na istnienie stosunku pracy.

Od marca 2016 r. wprowadzono nowe zasady prowadzenia kontroli wobec zakładów nigdy nie kontrolowanych przez Państwową Inspekcję Pracy. Kontrole prowadzone z uwzględnieniem tej zasady z założenia mają charakter instruktażowo-doradczy, służący wyeliminowaniu przez pracodawców stwierdzonych uchybień oraz zapewnieniu stosowania przepisów prawa pracy w przyszłości. Ważną cechą programu „Pierwsza kontrola” było założenie, że inspektorzy pracy mogli rezygnować ze stosowania sankcji karnych, w przypadkach ujawnionych naruszeń prawa pracy, które nie miały rażącego charakteru i nie stwarzały bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia pracowników.

Nowym zadaniem OIP w Bydgoszczy stała się kampania prewencyjno-kontrolna „Ograniczanie zagrożeń zawodowych w zakładach produkujących wyroby tartaczne i wyroby z drewna” (na lata 2016 - 2018). W ramach realizacji pierwszego etapu kampanii zorganizowano 4 szkolenia: w Bydgoszczy, Inowrocławiu, Toruniu i Grudziądzu, w których wzięło udział 85 osób (pracodawców, pracowników dozoru oraz pracowników służb bhp) reprezentujących 73 pracodawców. Swoją udział w dalszym etapie zgłosiło 47 pracodawców.

W ramach zadań bieżących realizowanych w 2016 r. prowadzono m.in. kontrole mające na celu ocenę przestrzegania znowelizowanych przepisów dotyczących zawierania umów terminowych. Specjalistyczne kontrole, obejmujące zarówno problematykę bhp, jak i wybrane zagadnienia prawnej ochrony pracy, ze szczególnym uwzględnieniem czasu pracy, przeprowadzono w zakładach różnych branż, w których praca świadczona jest w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia. Kompleksowej kontroli pod względem przestrzegania prawa pracy, w tym bhp, poddano zakłady produkcyjne, które w ciągu ostatnich pięciu lat nie były kontrolowane przez organy PIP. Jak co roku inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy prowadzili kontrole obejmujące szerokie spektrum zadań stałych. Szczególne miejsce w grupie tych zadań zajmuje szeroko rozumiane bezpieczeństwo pracy. Inspektorzy pracy podejmowali kontrole mające na celu badanie przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy, sprawdzanie przygotowania pracowników do pracy, w szczególności przestrzeganie przepisów o profilaktycznych badaniach lekarskich, szkoleniach w dziedzinie bhp oraz kwestii związanych z oceną ryzyka zawodowego. Prowadzone były również systematyczne kontrole w budownictwie – branży, w której odnotowuje się największą liczbę wypadków przy pracy. Realizowano zarówno kontrole planowe, wszechstronnie oceniające problematykę bhp w tej branży, podczas których duży nacisk kładziono na eliminowanie zagrożeń wypadkowych, jak również krótkie kontrole ukierunkowane na likwidację bezpośrednich zagrożeń dla życia lub zdrowia pracujących. Kontrole w branży budowlanej wspierane były licznymi działaniami informacyjno-edukacyjnymi. Ponadto funkcjonujące przy OIP w Bydgoszczy Porozumienie dla Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie, podpisane w dniu 22 maja 2014 r. powiększyło się w 2016 r. o kolejnego, dziesiątego już Sygnatariusza.

Opis	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba inspektorów	78	78	78	75	75
Liczba przeprowadzonych kontroli	4 854	4 890	4 470	4 343	3 856
Liczba skontrolowanych pracodawców	3 680	3 596	3 370	3 381	3 010
Liczba pracowników w kontrolowanych podmiotach	193 755	242 311	182 686	216 987	230 235
- kobiet	83 587	120 070	74 779	74 575	71 451
- młodocianych	1 616	1 760	1 165	1 228	1 004
Liczba wydanych decyzji ogółem	18 551	18 040	19 185	17 307	16 973
Liczba decyzji na piśmie	10 951	13 766	10 704	9 235	9 147
Liczba decyzji wstrzymania prac	439	481	420	380	429
Liczba decyzji wstrzymania eksploatacji maszyn	524	609	545	571	564
Liczba decyzji skierowania do innych prac	214	184	151	160	136
Liczba pracowników skierowanych do innych prac	445	366	254	333	261
Liczba decyzji nakazujących wypłaty należnych świadczeń	308	418	419	314	203
Kwota należnych świadczeń (w mln zł)	5,582	7,150	7,058	6,552	7,576
Liczba poleceń	648	773	1 057	1 113	1 285
Liczba wystąpień	3 182	3 220	3 033	2 950	2 696
Liczba wniosków	16 147	15 022	14 238	13 475	12 914
- dotyczących stosunku pracy	4 642	4 832	4 938	4 476	4 394
- dotyczących czasu pracy	2 286	2 164	2 162	2 135	2 131
- dotyczących świadczeń i wynagrodzeń	1 812	1 666	1 402	1 240	1 244
- dotyczących przygotowania do pracy	2 303	1 882	1 428	1 461	1 714
- dotyczących urlopów	289	376	430	407	520
Liczba mandatów karnych	888	887	911	831	700
Liczba wykroczeń	2 660	2 732	2 769	2 501	2 110
Kwota nałożonych grzywn w mandatach (w mln zł)	1,053	1,065	1,085	0,985	0,813
Liczba wniosków do sądu	196	201	191	167	142
Liczba wykroczeń we wnioskach do sądu	638	572	543	474	440

Nadal dokonywano oceny przestrzegania przepisów dotyczących czasu pracy, w tym – w odniesieniu do kierowców - czasu prowadzenia pojazdu, przerw i czasu odpoczynku, oraz wypłaty wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy. W dni uznane za ustawowo wolne od pracy sprawdzano respektowanie zakazu pracy w placówkach handlowych. Ważne miejsce wśród działań stałych zajmowała również problematyka pracy tymczasowej. Zadania te powiązane były z ogólnoeuropejską kampanią SLIC poświęconą tematyce bezpieczeństwa i zdrowia pracowników tymczasowych. W dalszym ciągu prowadzono kontrole w agencjach zatrudnienia, kontrole przestrzegania przepisów dotyczących zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz sprawdzające legalność zatrudnienia i innej pracy zarobkowej zarówno przez obywateli polskich, jak i cudzoziemców.

Działania kontrolno-nadzorcze wspierane były działaniami o charakterze prewencyjnym i edukacyjnym. Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy już po raz dziesiąty realizował założenia programu edukacyjnego „Kultura Bezpieczeństwa”. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2016 r. realizowano program prewencyjny skierowany do pracodawców zatrudniających do 9 pracowników, prowadzących zakłady produkcyjne, handlowe i usługowe „Zdobądź dyplom PIP”. Kontynuowano również działania prewencyjno-promocyjne pod hasłem „Szanuj życie – Bezpieczna praca w gospodarstwie rolnym”, których adresatami byli rolnicy prowadzący indywidualne gospodarstwa rolne, członkowie ich rodzin, a także inne osoby narażone na utratę

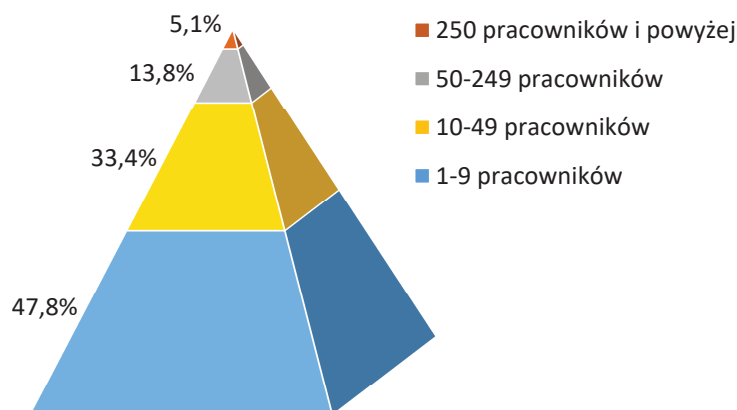
zdrowia w związku z wykonywaniem pracy rolniczej. Po raz kolejny wcielano także w życie założenia programu prewencyjnego i kampanii informacyjno-promocyjnej „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom stresu w miejscu pracy”. OIP w Bydgoszczy był również organizatorem lub współorganizatorem konkursów (m.in. „Pracodawca – Organizator Pracy Bezpiecznej”, „Buduj Bezpiecznie”, „Poznaj swoje prawa w pracy”, konkursu dla pracowników młodocianych i uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz konkursów o tematyce rolniczej).

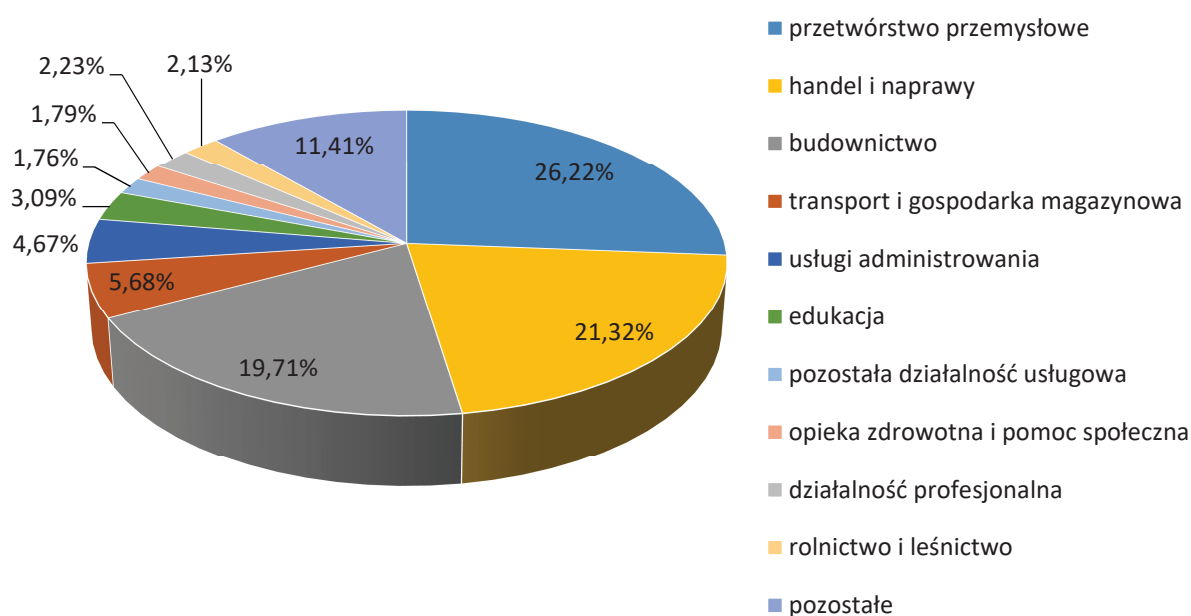
Przy realizacji zadań na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracy i ochrony praw pracowniczych istotną rolę odgrywają porozumienia o współdziałaniu zawarte m.in. z Prokuraturą, Państwową Inspekcją Sanitarną, Państwową Strażą Pożarną, Urzędem Dozoru Technicznego, Urzędami Pracy, Urzędem Transportu Kolejowego czy Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

W 2016 r. inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy przeprowadzili 3 856 kontroli w 3 010 podmiotach gospodarczych, obejmując swoimi czynnościami 230 235 pracujących. Ponad 80% kontroli prowadzono w podmiotach zatrudniających do 50 pracowników, niecałe 14% w podmiotach o zatrudnieniu do 249 pracowników, a 5,1% w dużych zakładach, gdzie pracuje 250 i więcej zatrudnionych.

Strukturę przeprowadzonych kontroli wg branż przedstawiono poniżej. Podobnie jak w roku ubiegłym, co czwarta kontrola prowadzona była w zakładach przetwórstwa przemysłowego, a co piąta - w zakładach zajmujących się handlem i naprawami. Około 760 kontroli przeprowadzono w budownictwie, co stanowi 19,7% ogólnej liczby kontroli prowadzonych w 2016 r.

Struktura przeprowadzonych kontroli (wg zatrudnienia)

Struktura przeprowadzonych kontroli (wg branż)**Decyzje dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy**

W związku ze stwierdzonymi w czasie kontroli naruszeniami przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy inspektorzy wydali 16 973 decyzje (w 2015 r. 17 307 decyzji), w tym 7 814 ustnych i 12 wpisanych do książki budowy. W ramach sprawowanego nadzoru w 429 przypadkach wydano decyzje o wstrzymaniu prac, a w 136 przypadkach 261 pracowników skierowano do innych prac. Wstrzymano eksploatację 564 maszyn i zakazano wykonywania prac w 16 przypadkach.

Decyzje dotyczące wypłaty wynagrodzenia lub innego świadczenia

W wyniku działalności kontrolnej w 2016 r. inspektorzy wydali 203 decyzje nakazujące wypłacenie wynagrodzeń i innych świadczeń pieniężnych. Rozstrzygnięcia te dotyczyły świadczeń należnych 4 046 pracownikom w łącznej kwocie 7 575 892 zł.

Realizacja decyzji

Decyzje wydane	2015 r.	2016 r.
Liczba decyzji wydanych	314	203
Liczba pracowników, których dotyczyły	4 319	4 046
Kwota należności wskazana w decyzjach	6 552 815	7 575 892

Decyzje zrealizowane	2015 r.	2016 r.
Liczba decyzji zrealizowanych	152	98
Liczba pracowników, których dotyczyły	926	1 448
Kwota należności wypłaconych	1 353 064	2 418 395

Odwołania od decyzji organów Państwowej Inspekcji Pracy

W 2016 r. do OIP w Bydgoszczy wniesiono 26 odwołań od decyzji inspektorów pracy. Wszystkie zostały rozstrzygnięte przed końcem roku. Rozstrzygnięto także 1 odwołanie wniesione w 2015 r.

Zaskarżono 4 decyzje płacowe, 18 z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 1 nakładającą karę transportową, 2 dotyczące ewidencji pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, 1 odmawiającą zmiany terminu wykonania nakazu, 1 odmawiającą uchylecia decyzji ostatecznej.

W jednym przypadku organ I instancji uchylił swoją decyzję w trybie samokontroli. W wyniku przeprowadzonych postępowań odwoławczych 18 rozstrzygnięć utrzymano w mocy, w 2 przypadkach organ II instancji uchylił zaskarżoną decyzję i rozstrzygnął o istocie sprawy, w 1 – uchylił decyzję w całości i umorzył postępowanie, w 1 – uchylił decyzję i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji, w 2 – uchylił decyzję w części, w 2 – umorzył postępowanie odwoławcze.

Okręgowy Inspektor Pracy stwierdził nieważność 2 decyzji nakazowych nakładających obowiązki z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. W jednym przypadku przesłanką nieważności było rażące naruszenie prawa, w drugim brak podstawy prawnej.

Okręgowy Inspektor Pracy wydał także 3 decyzje o odmowie udostępnienia informacji publicznej. W 1 przypadku wnioskodawca odwołał się do Głównego Inspektora Pracy, który utrzymał rozstrzygnięcie organu I instancji w mocy.

Skargi na decyzje organów Państwowej Inspekcji Pracy

W 2016 r. do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy wniesiono 3 skargi na rozstrzygnięcia Okręgowego Inspektora Pracy w Bydgoszczy. Pracodawcy zaskarżyli: jedną decyzję w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej, dwie decyzje w przedmiocie nakazu usunięcia stwierdzonych uchybień dotyczących przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Sąd do końca 2016 r. rozpatrzył 2 skargi: w jednym przypadku uchylił zaskarżoną decyzję, a jedna skarga została odrzucona z uwagi na niezachowanie terminu do jej wniesienia.

Naczelny Sąd Administracyjny rozpatrzył 8 skarg kasacyjnych wniesionych w poprzednich latach. Skargi kasacyjne dotyczyły 2 postanowień w przedmiocie nałożenia grzywny w celu przymuszenia, 2 postanowień w przedmiocie zarzutów w postępowaniu egzekucyjnym, 1 postanowienia w przedmiocie kontynuowania czynności kontrolnych i 3 decyzji nakazujących wypłatę wynagrodzenia, odszkodowania za skrócony okres wypowiedzenia oraz odprawy z tytułu rozwiązania stosunku pracy. Wszystkie skargi kasacyjne zostały oddalone. W 2016 r. nie wpłynęła żadna skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Egzekucja administracyjna

W 2016 r. skierowano 48 upomnień do 40 pracodawców, którzy nie realizowali obowiązków wynikających z wydanych przez inspektorów pracy decyzji. Upomnienia dotyczyły następujących decyzji: 82 decyzje objęte upomnieniami dotyczyły obowiązków z zakresu bhp, 47 decyzji objętych upomnieniami dotyczyło obowiązków płacowych.

Po wydaniu upomnienia część pracodawców wykonała decyzje. Zrealizowano: 33 upomnienia dotyczące decyzji bhp, 7 upomnień dotyczących decyzji płacowych.

W wyniku upomnień doszło do realizacji części dotychczas niewykonanych decyzji, i tak: liczba decyzji zrealizowanych w wyniku upomnień dotyczących decyzji bhp – 47, liczba decyzji zrealizowanych w wyniku upomnień dotyczących decyzji płacowych – 36.

W celu doprowadzenia do realizacji decyzji wszczynano postępowanie egzekucyjne, tj. wystawiono tytuły wykonawcze: 1 dotyczący decyzji bhp, 7 dotyczących decyzji płacowych.

W związku z wszczętymi postępowaniami egzekucyjnymi w administracji zobowiązani nie złożyli żadnych zarzutów. W dalszym toku postępowania nakładano grzywny w celu przymuszenia do realizacji obowiązków określonych decyzjami inspektorów pracy.

Nałożono 8 grzywien w celu przymuszenia na łączną kwotę 31 000 zł wobec 7 pracodawców, z powodu niewykonania: 1 decyzji z zakresu bhp, 27 decyzji dotyczących wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy. Na postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia nie złożono żadnego zażalenia. W 2016 r. umorzono na wniosek pracodawców 4 grzywny w celu przymuszenia. Wnioski zostały złożone w wyniku wykonania decyzji objętych egzekucją administracyjną. Ponadto umorzono 16 postępowań egzekucyjnych. Umorzenia dotyczyły w jednym przypadku postępowania wszczętego w 2013 r., w pięciu przypadkach postępowań z 2014 r. i w dziesięciu przypadkach postępowań rozpoczętych w 2015 r. Przyczynami umorzenia postępowań były m.in.: bezskuteczność czynności egzekucyjnych z uwagi na brak majątku, ogłoszenie upadłości dłużnika będącego osobą fizyczną, ogłoszenie upadłości likwidacyjnej spółki, przedawnienie roszczeń pracowniczych objętych postępowaniem egzekucyjnym.

W 2016 r. skierowano 36 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 56 910,40 zł. Urzędy skarbowe wyegzekwowały kwotę należności 3 953,20 zł.

Koszty ściągnięcia należności naliczone przez urzędy skarbowe wyniosły 197,68 zł. Na rachunek Inspekcji Pracy wpłynęła kwota 3 755,52 zł.

Łączna kwota należności będących obecnie w egzekucji urzędów skarbowych wynosi 102 642,02 zł.

W związku z nieprzestrzeganiem przepisów ustawy o transporcie drogowym w 2016 r. nałożono 5 kar transportowych na łączną kwotę 21 850 zł. Należności wpłacone przez zobowiązanych z tytułu nałożonych kar pieniężnych wyniosły 32 680 zł. Na kwotę tę składają się wpłaty z układowych ratalnych na wymierzone kary w 2015 r. oraz wpłaty bieżące. W związku z nieuiszczeniem dwóch kar pieniężnych przewidzianych w ustawie o transporcie drogowym wystawiono dwa upomnienia na łączną kwotę 5 650 zł plus koszty wydania upomnień 23,20 zł. Ze względu na brak reakcji pracodawcy kary transportowe zostały przekazane do egzekucji skarbowej.

Wystąpienia inspektorów pracy

W 2016 r. inspektorzy pracy skierowali do kontrolowanych podmiotów 2 696 wystąpień zawierających 12 914 wniosków o usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, z czego 9 189 wniosków zostało zrealizowanych.

Najwięcej wniosków – 4 394 – dotyczyło stosunku pracy. Wśród nich 850 wniosków wydano w związku z nieprawidłowym prowadzeniem akt osobowych, 479 – z nieprawidłową informacją o warunkach zatrudnienia, 437 – z brakiem tej informacji. 393 wnioski dotyczyły nieprawidłowości w treści świadectwa pracy.

Druga najliczniejsza grupa wniosków – 2 131 – związana była z czasem pracy. W tej grupie 280 wniosków dotyczyło nieustalenia w umowie o pracę zawartej z pracownikiem zatrudnionym w niepełnym wymiarze czasu pracy dopuszczalnej liczby godzin, powyżej której

pracownikowi przysługuje dodatek analogiczny do dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych. 277 wniosków dotyczyło nierzetelnego prowadzenia ewidencji czasu pracy, 206 – nieprowadzenia takowej. 175 wniosków wydano w związku z nieokreśleniem systemów czasu pracy.

1 244 wnioski związane były z wynagrodzeniami i innymi świadczeniami ze stosunku pracy. W tej grupie 213 wniosków dotyczyło nieterminowego wypłacania wynagrodzeń, 133 – niewypłacenia wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, 87 – niewypłacenia ekwiwalentu za urlop.

Łącznie wnioski dotyczące wypłacenia pracownikom świadczeń opiewały na kwotę 244 470 zł i taką kwotę wypłacono uprawnionym osobom.

Polecenia

W okresie sprawozdawczym inspektorzy korzystali także z uprawnienia do wydawania ustnych poleceń w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w trakcie kontroli lub niezwłocznie po jej zakończeniu. Ogółem wydano 1 285 poleceń dotyczących 6 797 pracowników.

Najwięcej poleceń - 737- podobnie jak w przypadku wniosków w wystąpieniach, dotyczyło stosunku pracy. 288 poleceń wydano w celu usunięcia nieprawidłowości z zakresu wynagrodzeń i innych świadczeń, 129 zaś związanych było z czasem pracy.

Realizując polecenia inspektorów pracy pracodawcy wypłacili uprawnionym osobom świadczenia pieniężne w łącznej wysokości 1 012 465 zł.

Postępowanie w sprawach o wykroczenia przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową

W 2016 r. w wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ujawniono popełnienie 3 271 wykroczeń. Konsekwencją stwierdzonych wykroczeń było:

- sporządzenie 142 wniosków o ukaranie zawierających 440 wykroczeń,
- nałożenie 700 grzywn w drodze mandatu karnego w przypadku 2 110 wykroczeń,
- zastosowanie 399 środków oddziaływania wychowawczego w odniesieniu do 721 wykroczeń.

Wykroczenia związane z wykonywaniem pracy zarobkowej (wg katalogu wykroczeń)

Katalog wykroczeń	Liczba wykroczeń	%
art. 281 k.p.	495	15,13%
art. 282 k.p.	579	17,70%
art. 283 k.p.	1 998	61,08%
ustawa o ZFŚS	6	0,18%
ustawa o SIP	1	0,03%
art. 119 ustawy o promocji zatrudnienia	50	1,54%
art. 120 ustawy o promocji zatrudnienia	37	1,13%
art. 121 ustawy o promocji zatrudnienia	5	0,15%
art. 122 ustawy o promocji zatrudnienia	99	3,03%
art. 39 ust. 1 ustawy o europejskich radach zakładowych	1	0,03%
Ogółem	3 271	100,0%

Najczęściej ujawniane wykroczenia dotyczyły sfery bezpieczeństwa i higieny pracy (art. 283 k.p.) – 1 998 wykroczeń (tj. 61,08 % ogółu wykroczeń). Należały do nich: brak szkoleń w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, brak profilaktycznych badań lekarskich, brak urządzeń ochronnych w budownictwie. Następną grupą naruszeń dotyczyła niewypłacania świadczeń pracowniczych związanych z pracą – 528 wykroczeń (16,14%), nieprzestrzegania przepisów o czasie pracy – 373 wykroczenia (11,40%), legalności zatrudniania – 191 wykroczeń (6%).

W 2016 r. skierowano do sądów 142 wnioski o ukaranie zawierające zarzuty popełnienia 440 wykroczeń. Sądy rozpoznały 101 spraw wniesionych w 2016 r. Wszystkie wymierzone kary zostały nałożone na podstawie wyroków nakazowych. Sądy wymierzyły 98 kar grzywny w łącznej kwocie 237 750 zł i 3 kary nagany. W wyniku wniesionych do sądu sprzeciwów w 6 sprawach wymierzono: 5 kar grzywny na kwotę 9 500 zł oraz wymierzono 1 karę nagany. Łączna kwota wszystkich zasądzonych grzywien wyniosła 247 250 zł. Sądy rozpoznały również 59 spraw wniesionych w 2015 r. W postępowaniu zwyczajnym rozpoznano 6 spraw, wymierzając: 2 kary grzywny w wysokości 7 000 zł, 1 karę nagany i uniewinniając 1 obwinionego. Ponadto w jednym przypadku sąd odmówił wszczęcia postępowania, a w jednym przypadku wydał postanowienie o umorzeniu postępowania. W formie wyroków nakazowych rozpoznano 53 sprawy, wymierzając 53 kary grzywny na kwotę 121 400 zł.

Wykroczenia zawarte we wnioskach o ukaranie (wg katalogu wykroczeń)

Katalog wykroczeń	Liczba wykroczeń we wnioskach	%
art. 281 k.p.	41	9,31%
art. 282 k.p.	139	31,59%
art. 283 k.p.	131	29,87%
art. 120 ustawy o promocji zatrudnienia	28	6,36%
art. 121 ustawy o promocji zatrudnienia	5	1,13%
art. 122 ustawy o promocji zatrudnienia	95	21,59%
art. 12a ustawy o ZFŚS	1	0,23%
Ogółem	440	100,0%

W wyniku wniesionych do sądu sprzeciwów wymierzono 10 kar grzywny na kwotę 13 300 zł, w 3 sprawach uznano obwinionego winnym i odstąpiono od wymierzenia kary, w 3 sprawach umorzono postępowanie, uniewinniono 3 obwinionych, a wobec 1 obwinionego wymierzono karę nagany. Łączna kwota zasądzonych grzywien wyniosła 141 700 zł.

W 2016 r. inspektorzy pracy nałożyli 700 grzywien w drodze mandatu karnego. Liczba wykroczeń, za które stosowano postępowanie mandatowe wynosiła ogółem 2 110, w tym:

Kwota grzywien nałożonych w drodze postępowania mandatowego wyniosła 813 300 zł. W 2016 r. wniesiono do sądu jeden wniosek o uchylenie grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego. Sąd utrzymał nałożoną grzywnę w mocy.

W okresie sprawozdawczym zastosowano, w trybie art. 41 k.w., środki oddziaływania wychowawczego w 399 przypadkach dotyczących 721 wykroczeń.

Zawiadomienia prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

W ramach działalności kontrolno-nadzorczej inspektorzy pracy wnieśli do prokuratury 34 zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Zawiadomienia dotyczyły najczęściej następujących przestępstw: w 19 przypadkach zawiadomiono prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa opisanego w art. 225 § 2 k.k. (udaremnianie lub utrudnianie czynności służbowych osobie uprawnionej do kontroli w zakresie inspekcji pracy lub osobie przybranej jej do pomocy), w 4 przypadkach z art. 220 § 1 k.k. (narażenie pracownika na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu poprzez niedopełnienie obowiązków z zakresu bhp), w 3 przypadkach z art. 160 § 1 k.k. (narażenie człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu), w 2 przypadkach z art. 218 § 1 k.k. (złośliwe lub uporczywe naruszanie praw pracownika wynikających ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego przez osobę wykonującą czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych).

Pozostałe zawiadomienia dotyczyły stanów faktycznych, które równocześnie wyczerpywały znamiona kilku przestępstw np. art. 225 § 2 k.k. i 218 § 1a k.k., art. 218 § 1a k.k. i art. 219 k.k., art. 220 k.k. i 271 k.k.

Prokuratorzy wszczęli postępowania w 28 przypadkach, które dotyczyły zawiadomień skierowanych do prokuratury w 2016 r. Odmówiono wszczęcia postępowania w 5 przypadkach, a w kolejnych 5 wydano postanowienie o umorzeniu postępowania.

W 2016 r. wniesiono 5 zażaleń na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania i kolejnych 5 na postanowienie o umorzeniu postępowania w odniesieniu do zawiadomień z 2016 r. Prokuratorzy skierowali do sądu 9 aktów oskarżenia, a w 2 przypadkach wnioski o warunkowe umorzenie postępowania.

W odniesieniu do zawiadomień skierowanych do prokuratury w 2016 r. nie zapadły jeszcze wyroki.

Powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy

Inspektorzy pracy działający zgodnie z właściwością miejscową Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy w 2016 r. wnieśli 10 powództw na rzecz 10 osób. Spośród tej grupy pracę na podstawie umowy zlecenia świadczyło 5 osób, natomiast 5 osób wykonywało pracę bez żadnej umowy na piśmie.

- liczba rozstrzygnięć, jakie zapadły w postępowaniu przed sądem pracy:
 - odrzucenie powództwa – 0,
 - zwrot powództwa - 0,
 - cofnięcia powództwa - 0,
 - zawieszenie postępowania - 0,
 - ustalenie istnienia stosunku pracy – 2 powództwa na rzecz 2 osób – 1 nieprawomocne.
 - oddalenie powództwa inspektora pracy - 3 powództwa na rzecz 3 osób – rozstrzygnięcia nieprawomocne.
- liczba spraw, w których nie zapadły jeszcze żadne rozstrzygnięcia (liczba powództw i liczba osób, które były objęte tymi powództwami) – 5.

Przestrzeganie zakazu zawierania umów cywilnoprawnych w warunkach wskazujących na istnienie stosunku pracy

W ramach realizacji tematu, w 2016 r. w OIP w Bydgoszczy przeprowadzono 70 kontroli u 67 pracodawców branży budowlanej. Łącznie badaniem objęto 231 umów cywilnoprawnych, w tym: 174 umowy zlecenia, z czego 45 umów zawarto z własnymi pracownikami, 3 umowy z pracownikami podmiotu powiązanego (kapitałowo/ osobowo) i 126 umów w pozostałych przypadkach, 54 umowy o dzieło, z czego 20 umów zawarto z własnymi pracownikami, a 34 umowy dotyczyły pozostałych przypadków.

W 25 kontrolach ujawniono nieprawidłowości obejmujące 58 umów cywilnoprawnych, z czego 45 dotyczyło umów zlecenia, a 13 umów o dzieło.

Na 15 skierowanych wniosków, które dotyczyły potwierdzenia 40 pracownikom umów o pracę w miejsce zawartych umów cywilnoprawnych, stwierdzono wykonanie 12 wniosków, które dotyczyły 33 pracowników.

W trakcie kontroli jednej z bydgoskich spółek inspektor pracy zakwestionował umowy cywilnoprawne zawarte z pięcioma cudzoziemcami. Cudzoziemcy wykonywali pracę na podstawie umowy zlecenia na stanowisku robotnika budowlanego w warunkach wskazujących na istnienie stosunku pracy. Inspektor pracy skierował wniosek o potwierdzenia na piśmie umów o pracę. Wniosek został wykonany.

Łącznie w wyniku działań kontrolno-nadzorczych inspektorów pracy pracodawcy potwierdzili na piśmie 44 pracownikom umowy o pracę w miejsce zawartych umów cywilnoprawnych.

Na 231 zbadanych umów cywilnoprawnych w 58 przypadkach stwierdzono naruszenie prawa. W wyniku działań kontrolno-nadzorczych łącznie w 45 przypadkach udało się potwierdzić istnienie stosunku pracy. Efektywność prowadzonych kontroli, łącznie ze skutecznością skierowanych środków prawnych, wynosi ok. 19,5% (na 231 umów cywilnoprawnych w 45 przypadkach potwierdzono stosunek pracy).

Wnioski do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podwyższenie składki na ubezpieczenie wypadkowe

W 2016 r. inspektorzy pracy skorzystali z możliwości wnioskowania do ZUS o podwyższenie składki wypadkowej w stosunku do 9 pracodawców zatrudniających łącznie 60 pracowników. Aż 6 wniosków dotyczyło przedsiębiorstw z branży budowlanej. Z informacji przekazanych przez ZUS wynika, że we wszystkich wnioskowanych sprawach wydano decyzje o podwyższeniu składki wypadkowej o 100%, przy czym w 1 przypadku płatnik odwołał się od decyzji.

W związku z kontrolami, w wyniku których inspektorzy wnioskowali o podwyższenie składki na ubezpieczenie wypadkowe, wydano 54 decyzje, w tym 12 decyzji wstrzymujących pracę oraz 2 decyzje skierowania do innych prac 3 pracowników zatrudnionych przy nich wbrew obowiązującym przepisom. W wyniku popełnionych wykroczeń ukarano 8 osób mandatami karnymi na łączną kwotę 10 300 zł.

Skargi i wnioski

W roku sprawozdawczym 2016 inspektorzy pracy rozpatrywali zasadność 2 782 skarg. Spośród wszystkich badanych skarg 644 skargi uznano za zasadne, 379 skargi za częściowo zasadne, stwierdzono także 841 skarg bezzasadnych. W przypadku 467 skarg nie można było ustalić przedmiotu skargi, a w przypadku 451 skarg brak było przedmiotu skargi zgodnie z właściwością organów PIP.

Rozpatrując zgłoszone skargi inspektorzy pracy zbadali łącznie 4 372 zarzuty z zakresu prawa pracy oraz technicznego bezpieczeństwa i higieny pracy, z czego 1 977 bezzasadnych i 1 744 zasadnych. Pozostałe problemy, rozstrzygane pomiędzy styczniem a grudniem 2016 r. okazały się niemożliwe do ustalenia, bądź postępowania są jeszcze w toku.

Najczęściej badane problemy będące przedmiotem zgłaszanych skarg

Przedmiot badanych skarg	Odsetek badanych problemów	Czego problem najczęściej dotyczył
Wynagrodzenie za pracę	48,2 %	Niewypłacenie i nieterminowe wypłacenie wynagrodzenia, niewypłacenie wynagrodzenia za nadgodziny, niewypłacenie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy
Stosunek pracy	29,5 %	Brak potwierdzenia na piśmie zawartej z pracownikiem umowy o pracę, niewydanie świadectwa pracy
Legalność zatrudnienia	16,2 %	Niezgłoszenie, bądź nieterminowe zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego osoby zatrudnionej, albo osoby wykonującej inną pracę zarobkową, niedopełnienie obowiązku opłacania, bądź nieopłacanie w terminie składek na Fundusz Pracy,
Czas pracy	13,2 %	Nieprowadzenie i nierzetelne prowadzenie ewidencji czasu pracy, zatrudnianie pracowników powyżej przeciętnie 5 dni w tygodniu w przyjętym okresie rozliczeniowym, zatrudnianie pracowników z naruszeniem przepisów o odpoczynkach
Przygotowanie do pracy	9 %	Brak lub niewłaściwie przeprowadzone badania lekarskie wstępne i okresowe, brak lub niewłaściwie przeprowadzone szkolenia pracowników wstępne – instruktaż ogólny i stanowiskowy

Badanie okoliczności i przyczyn ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych wypadków przy pracy

W 2016 r. do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy zgłoszono w sumie 173 wypadki, w tym 1 zdarzenie potencjalnie wypadkowe oraz 4 wypadki osób niepodlegających ubezpieczeniu wypadkowemu. W 29 przypadkach decyzją Okręgowego Inspektora Pracy nie podjęto czynności kontrolnych z uwagi na charakter wypadku (wypadki komunikacyjne lub nagłe wypadki medyczne niezwiązane z warunkami wykonywania pracy). Dotyczyło to 20 zgłoszonych wypadków śmiertelnych, w tym 19 nagłych zdarzeń medycznych i 1 wypadku komunikacyjnego, 5 wypadków ciężkich, w tym 3 komunikacyjnych i 2 nagłych zdarzeń medycznych oraz 4 wypadków tzw. lekkich – wszystkie były wypadkami komunikacyjnymi. W jednym przypadku sprawa badania okoliczności i przyczyn wypadku została przekazana do innego OIP.

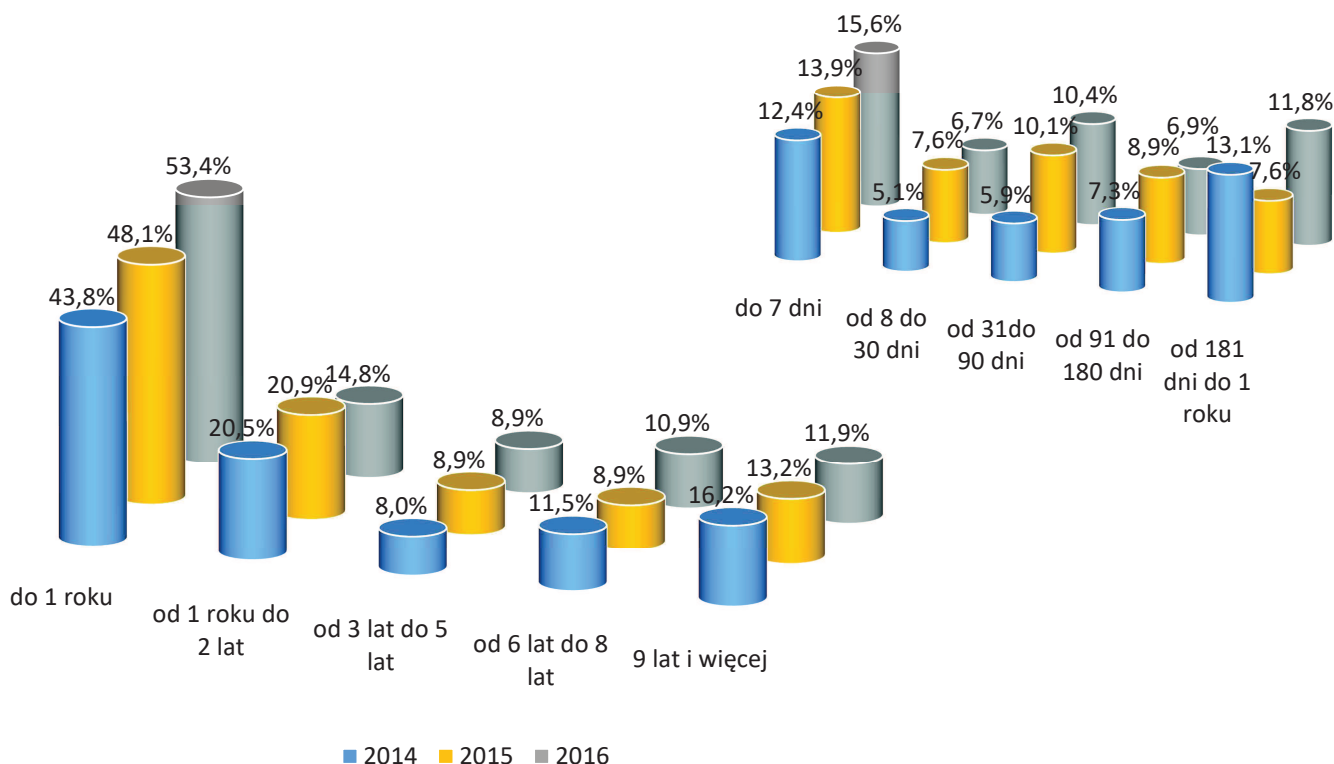
Zestawienie wypadków w latach 2014-2016

Rok zaistnienia wypadku	Liczba zbadanych wypadków		Liczba poszkodowanych w wypadkach		
			Ogółem	W tym:	
				Ze skutkiem śmiertelnym	Z ciężkimi obrażeniami ciała
2016	ogółem	125	135	14	50
	w tym zbiorowych	9	18	0	0
2015	ogółem	146	158	34	44
	w tym zbiorowych	8	20	1	0
2014	ogółem	119	137	19	45
	w tym zbiorowych	10	28	4	1

W 11 przypadkach (6 wypadków śmiertelnych i 5 ciężkich) zdarzenia nie zostały uznane za wypadki przy pracy, a w 7 przypadkach na dzień 31 grudnia 2016 r. kontroli nie zakończono.

W 2016 r. inspektorzy pracy zbadali okoliczności i przyczyny 125 wypadków przy pracy. Na łączną liczbę zbadanych wypadków przy pracy składało się 116 indywidualnych i 9 wypadków zbiorowych. W wypadkach pojedynczych 14 stanowiły zdarzenia śmiertelne, 46 powodujące ciężkie obrażenia ciała oraz 56 lżejsze obrażenia.

Poszkodowani w zbadanych przez OIP wypadkach wg stażu pracy w zakładzie w latach 2014 – 2016

W wypadkach tych łącznie poszkodowanych zostało 135 osób, w tym 14 poniosło śmierć, 50 doznało ciężkich obrażeń ciała, a 71 lżejsze obrażenia. Natomiast w wypadkach zbiorowych poszkodowanych zostało 18 osób, w tym 4 doznały ciężkich obrażeń ciała, a 14 lekkie obrażenia.

Wyniki kontroli wskazują, że najczęściej wypadkom ulegają osoby o krótkim stażu pracy w danym zakładzie. W latach 2014 – 2016 odsetek poszkodowanych, pracujących do 1 roku w zakładzie kształtował się na poziomie 48,4%. Wśród przyczyn wypadków zaistniałych w tym

okresie, w których poszkodowanych zostało 208 osób, o stażu do 1 roku w danym zakładzie znalazły się:

- brak przeszkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, lub niewłaściwe przeszkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- nieznaną przepisy i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- brak instrukcji obsługi urządzenia z czynnikiem materialnym,
- brak urządzeń zabezpieczających np. przed dostępem do strefy niebezpiecznej lub niewłaściwe działanie urządzeń zabezpieczających, niewłaściwa eksploatacja, w tym niewłaściwe naprawy i remonty czynnika,
- niewłaściwe rozwiązania techniczne dotyczące elementów sterowniczych i sygnalizacji zagrożeń,
- brak nadzoru nad pracownikami oraz tolerowanie przez osoby sprawujące nadzór odstępstw od przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
- lekceważenie zagrożenia (brawura, ryzykanctwo) oraz niedostateczna koncentracja uwagi na wykonywanej czynności przez poszkodowanego.

W 2016 r. podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej wypadków zaistniało w następujących gałęziach gospodarki: przetwórstwo przemysłowe - 51 wypadków (co stanowi 40,8% wszystkich wypadków), budownictwo - 20 wypadków (16,0%), handel i naprawy - 19 wypadków (15,2%), transport i gospodarka magazynowa - 8 wypadków (6,4%), rolnictwo i leśnictwo - 7 wypadków (5,6%), dostawa wody - 6 wypadków (4,8%), usługi administrowania - 5 wypadków (4,0%), działalność profesjonalna - 3 wypadki (2,4%) i wytwarzanie energii - 2 wypadki (1,6%).

Najwięcej wypadków śmiertelnych zaistniało w budownictwie (4), przemyśle (3), handlu i naprawach (3) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (2). Zdarzeniami bezpośrednio prowadzącymi do takich wypadków przy pracy były głównie: uszkodzenie, pęknięcie, ześlizgnięcie lub upadek czynnika materialnego, utrata kontroli nad maszyną, środkami transportu, transportowanym ładunkiem, poślizgnięcie, potknięcie się, upadek osoby, w tym z wysokości, ruchy ciała bez wysiłku fizycznego (prowadzące do urazów zewnętrznych).

Badając w roku sprawozdawczym okoliczności 125 wypadków przy pracy inspektorzy pracy ustalili łącznie 580 przyczyn tych zdarzeń. Wśród nich dominującymi były przyczyny tzw. ludzkie - 276 (47,6%) i organizacyjne - 225 (38,8%). Podobnie jak w latach poprzednich, najmniejsza liczba przyczyn związana była z wadami konstrukcyjnymi lub niewłaściwymi rozwiązaniami technicznymi: tzw. przyczyny techniczne - 79 (13,6%).

Eliminowanie zagrożeń w budownictwie

A. Kontrole prac budowlanych i rozbiórkowych

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego inspektorzy pracy przeprowadzili ogółem 247 kontroli u 211 przedsiębiorców, poddając kontroli 137 placów budów. Liczba osób świadczących pracę w kontrolowanych podmiotach wynosiła łącznie 1 581, z czego 1 365 zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę, w tym 22 młodocianych zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego.

W celu likwidacji lub ograniczenia zagrożeń ujawnionych w toku kontroli inspektorzy pracy wydali łącznie 1 264 decyzji nakazowych, w tym 1 085 decyzji ustnych i 176 decyzji na piśmie

oraz 3 decyzje wpisane do dziennika budowy. Wydano łącznie 125 decyzji wstrzymujących prace, 79 decyzji o wstrzymaniu eksploatacji maszyn oraz 9 decyzji zakazujących wykonywania prac. Na podstawie 43 decyzji skierowano do innych prac 104 pracowników. Do pracodawców skierowano 37 wystąpień zawierających 43 wnioski dotyczące usunięcia uchybień i nieprawidłowości w przestrzeganiu przepisów prawa pracy.

Ukarano mandatami 86 sprawców wykroczeń na ogólną sumę 98 500 zł, skierowano 5 wniosków do sądu, a wobec 18 sprawców wykroczeń zastosowano środki wychowawcze.

Ponadto w związku z stwierdzeniem w czasie dwóch kolejnych kontroli na budowach rażącego naruszenia przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, skierowano do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych 4 wnioski o podwyższenie o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe.

B. Kontrole prac przy budowach i remontach dróg

Przeprowadzono ogółem 43 kontrole u 39 przedsiębiorców. Liczba pracujących w kontrolowanych podmiotach gospodarczych wynosiła 1 448. W ramach stosunku pracy zatrudnionych było 1 327 pracowników.

Na terenie województwa kujawsko-pomorskiego inspektorzy pracy skontrolowali ogółem 28 budów (robót drogowych), na których liczba pracujących wynosiła 415 osób, w tym 340 zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. W celu likwidacji lub ograniczenia zagrożeń ujawnionych w toku kontroli inspektorzy pracy wydali 143 decyzje nakazowe, w tym 118 decyzji ustnych i 25 decyzji na piśmie.

Wydano również 6 decyzji wstrzymujących wykonywanie prac i 4 decyzje wstrzymania eksploatacji maszyn. Do innych prac skierowano 4 zatrudnionych wydając 4 decyzje. Do pracodawców skierowano 12 wystąpień zawierających 15 wniosków dotyczących usunięcia uchybień i nieprawidłowości w przestrzeganiu przepisów prawa pracy. Ukarano mandatami 6 sprawców wykroczeń na ogólną sumę 6 000 zł oraz skierowano 2 wnioski do sądu wobec sprawców wykroczeń.

C. Kontrole przestrzegania przepisów bhp podczas usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych i przemysłowych

Inspektorzy pracy OIP w Bydgoszczy przeprowadzili w okresie 1 marca – 30 września 2016 r. 21 kontroli u 14 pracodawców, w trakcie których realizowano temat „Kontrole przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy podczas usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych i przemysłowych”.

W kontrolowanych zakładach pracowało ogółem 131 osób, w tym w ramach stosunku pracy zatrudnionych było 118 pracowników, a 6 osobom powierzono pracę zarobkową na podstawie umów cywilnoprawnych.

Prace wykonywane w trakcie prowadzonych kontroli związane były z rozbiórką i usuwaniem azbestu „twardego”. Likwidowano płyty azbestowo-cementowe faliste z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych, płaskie płyty elewacyjne z budynków oraz rury instalacyjne sieci ciepłowniczej umieszczone w gruncie. W jednym przypadku dokonano rozbiórki chłodni wentylatorowej (kominowej), gdzie płyty cementowo-azbestowe faliste stanowiły również wypełnienie obiektu.

W miarę regularną, specjalistyczną działalność związaną z usuwaniem wyrobów zawierających azbest prowadziło 6 kontrolowanych zakładów. Pozostałych 8 podmiotów tylko

sporadycznie zajmowało się usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Dla pracowników tych zakładów prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest miały charakter okazjonalny i przypadkowy. U skontrolowanych pracodawców prace w bezpośrednim narażeniu na działanie azbestu wykonywało łącznie 83 pracujących.

W wyniku przeprowadzonych kontroli inspektorzy pracy uzyskali konkretne efekty w postaci usuniętych nieprawidłowości. Już w czasie prowadzonych kontroli wykonano 56 decyzji ustnych na 63 wydane ogółem, zatem usunięto około 89% stwierdzonych nieprawidłowości z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Do dnia 30 września 2016 r. wykonano łącznie ponad 97% wszystkich wydanych decyzji i zrealizowano ponad 65% wniosków w wystąpieniach.

D. Krótkie kontrole w budownictwie ukierunkowane na likwidację bezpośrednich zagrożeń dla życia lub zdrowia pracujących

Działania kontrolne były skoncentrowane na nieprawidłowościach stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia pracujących. W wyniku stwierdzenia 156 wykroczeń nałożono łącznie 58 mandatów karnych na kwotę 62 200 zł. W żadnym przypadku nie zastosowano wniosku do sądu. Wobec 4 osób odpowiedzialnych za wykroczenia zastosowano 4 środki wychowawcze.

Brak pionów komunikacyjnych

Pracownicy wykonujący montaż śrub skręcających szalunki wieńca z użyciem dodatkowej drabinki, brak balustrad ochronnych

Przeprowadzono ogółem 124 kontrole u 65 przedsiębiorców, w tym 72 krótkie kontrole w budownictwie, które ujawniły bezpośrednie zagrożenia dla życia lub zdrowia pracujących oraz 52 kontrole sprawdzające u 50 przedsiębiorców, które potwierdziły likwidację bezpośrednich zagrożeń. Łączna liczba pracujących w kontrolowanych podmiotach gospodarczych wynosiła 647, z czego w ramach stosunku pracy były zatrudnione 504 osoby. Podczas krótkich kontroli w budownictwie wydane zostały 262 decyzje dla likwidacji zagrożeń na kontrolowanych budowach, w tym większość tj. 192 (73%) decyzje ustne wykonano w toku kontroli. Do dziennika budowy wpisano 5 decyzji. Wydano również 70 decyzji wstrzymujących pracę lub eksploatację maszyn i 19 decyzji o skierowaniu 48 zatrudnionych do innych prac. Podczas kontroli sprawdzających wydano 27 decyzji, w tym 25 decyzji ustnych i 2 decyzje na piśmie. Podczas

krótkich kontroli ukarano mandatami 41 sprawców wykroczeń na ogólną sumę 62 200 zł. W wyniku przeprowadzonych krótkich kontroli zostały skierowane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych 4 wnioski o podwyższenie o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, w związku ze stwierdzeniem u tego samego pracodawcy, w czasie dwóch kolejnych kontroli na budowach, rażących naruszeń przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Działania informacyjno-edukacyjne w budownictwie

Działania Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy nakierowane na zwiększanie bezpieczeństwa pracy w budownictwie, realizowane są przede wszystkim przy pomocy działającej przy Okręgowym Inspektorze Pracy Rady ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie. W minionym roku grono Sygnatariuszy Porozumienia dla Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie zawartego w dniu 22 maja 2014 r., powiększyło się do dziesięciu. Sygnatariusze porozumienia wprowadzili kolejne dwa standardy dotyczące prac na wysokości oraz w wykopach.

W 2016 r. przeprowadzono ogółem 10 szkoleń, w których wzięło udział 286 osób - przedstawicieli 62 podmiotów gospodarczych realizujących prace budowlane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. W dniach 26 lutego i 4 marca 2016 r. w siedzibie OIP w Bydgoszczy odbyło się szkolenie dla kierowników budów, robót, majstrów i brygadzystów. Celem przedsięwzięcia było omówienie obowiązków osób kierujących pracującymi na budowach oraz odpowiedzialności, jaka spoczywa na nich w związku z pełnionymi funkcjami.

Szkolenie w siedzibie LafargeHolcim w Piechcinie

W dniu 18 marca 2016 r. w siedzibie LafargeHolcim w Piechcinie przeprowadzono wyjazdowe szkolenie dla osób kierujących pracującymi na budowach. Wzięło w nim udział wzięło 31 osób, w tym również podwykonawcy

W ramach Tygodnia Bezpieczeństwa, przedstawiciele OIP w Bydgoszczy przeprowadzili w dniu 29 kwietnia 2016 r. szkolenie dla pracowników budowy elektrociepłowni EDF w Toruniu. W szkoleniu uczestniczyło 71 osób reprezentujących 13 przedsiębiorstw budowlanych.

W październiku i listopadzie 2016 r. inspektorzy pracy przeprowadzili cztery szkolenia w Toruniu, Włocławku, Inowrocławiu oraz Grudziądzu. Beneficjentami były osoby sprawujące kierownicze stanowiska w przedsiębiorstwach budowlanych z regionu.

Szkolenie w ramach Tygodnia Bezpieczeństwa w spółce EDF Toruń S.A.

W 2016 r. obradowała dwukrotnie, w kwietniu oraz październiku, Rada ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie - organ doradczy działający przy OIP w Bydgoszczy.

Wyjazdowe posiedzenie Rady ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie w spółce EDF Toruń S.A.

Pierwsze posiedzenie Rady miało charakter wyjazdowy. Zorganizowano je na terenie budowy elektrociepłowni gazowej EDF w Toruniu. Podczas posiedzenia nastąpiło uroczyste podpisanie kolejnego załącznika do „Deklaracji w sprawie porozumienia dla bezpieczeństwa pracy w budownictwie” dotyczącego bezpieczeństwa podczas prac na wysokości. Ponadto uczestnicy spotkania mieli okazję przyjrzenia się dobrym praktykom na budowie podczas zwiedzania Elektrociepłowni Gazowej. W spotkaniu udział wzięły 43 osoby.

Posiedzenie Rady ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy

20 października 2016 r. odbyło się drugie posiedzenie Rady ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie. Bardzo ważnym punktem posiedzenia Rady było podpisanie przez wszystkich Sygnatariuszy deklaracji w sprawie ponadstandardowych norm bhp w zakresie prac

w wykopach. Zgodnie z ustaleniami zawartymi w dokumencie, Sygnatariusze zobowiązali się m.in. do prowadzenia prac w wykopach poniżej 1 metra w oparciu o zatwierdzoną Instrukcję Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR) oraz protokół zabezpieczenia prac szczególnie niebezpiecznych.

Podczas realizacji działań informacyjno-edukacyjnych w budownictwie podejmowano dodatkowe inicjatywy związane m.in. z popularyzacją przepisów prawa pracy oraz bhp przy wykonywaniu robót budowlanych. Przedstawiciele OIP w Bydgoszczy uczestniczyli w targach i imprezach branżowych. Z nieodpłatnych porad prawnych i technicznych można było skorzystać przy stoisku informacyjno-promocyjnym na Targach Maszyn i Urządzeń dla Wodociągów i Kanalizacji WOD-KAN w Myśliczynie. Dla uczniów i studentów kształcących się w kierunkach związanych z budownictwem zorganizowano wycieczki do elektrociepłowni EDF w Toruniu.

Pierwsza kontrola

Rok 2016 był pierwszym rokiem realizacji nowego podejścia do kontroli mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw, nigdy wcześniej nie kontrolowanych przez PIP. Program „Pierwsza Kontrola” miał na celu przybliżenie pracodawcy rozbudowanego i często skomplikowanego prawa pracy oraz pomoc przy jego wdrożeniu. Kontrole te z założenia miały charakter instruktazowo-doradczy, służący wyeliminowaniu przez pracodawców stwierdzonych uchybień oraz zapewnieniu stosowania przepisów prawa pracy w przyszłości. Ważną cechą programu „Pierwsza kontrola” było odstąpienie od stosowania sankcji karnych w przypadkach ujawnionych naruszeń prawa pracy, które nie miały rażącego charakteru i nie stwarzały bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia pracowników. Wpłynęło to pozytywnie na wizerunek Państwowej Inspekcji Pracy.

Program rozpoczął się dnia 1 marca 2016 r. W ciągu 10 miesięcy programem „Pierwsza Kontrola” w okręgu bydgoskim objęto 492 przedsiębiorców zatrudniających ogółem 6 487 osób. 5 463 zatrudnionych było w ramach stosunku pracy, w tym 2 165 kobiet i 67 młodocianych.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczyły: braku wstępnych i okresowych szkoleń w dziedzinie bhp, braku programu szkoleń, braku wstępnych i okresowych badań lekarskich, niewypełniania albo nieprawidłowego wypełniania obowiązku dokonywania oceny ryzyka zawodowego, braku rozpoznania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, nieprzeprowadzenia ich pomiarów, niewyposażenia pracowników w środki ochrony indywidualnej, niestosowania przez pracowników przydzielonych im środków, nieprzydzielenia pracownikom odzieży roboczej.

Nieprawidłowości dotyczące szeroko rozumianego prawa pracy związane były najczęściej z: brakiem lub nieprawidłowym opracowaniem regulaminu pracy i regulaminu wynagradzania, złym prowadzeniem akt osobowych, zawieraniem umów cywilnoprawnych w warunkach wskazujących na istnienie stosunku pracy, nieprowadzeniem lub nierzetelnym prowadzeniem ewidencji czasu pracy, nieterminowością wypłaty wynagrodzenia, niewypłacaniem dodatkowego wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz w porze nocnej.

W wyniku „Pierwszej kontroli” inspektorzy pracy wydali 4 172 decyzje oraz skierowali 3 062 wniosków i 301 poleceń. 299 poleceń i 1 521 decyzji ustnych zostało wykonanych w trakcie trwania kontroli. Pracodawcy poinformowali o wykonaniu kolejnych 1 848 decyzji i 2 157 wniosków. W sumie pracodawcy wykonali decyzje inspektorów pracy w 81% przypadków. W odniesieniu do poleceń i wniosków 73% zostało zrealizowanych.

W wyniku wykonania 4 z 5 wydanych decyzji płacowych dla 6 pracowników wyegzekwowano kwotę 29 562 zł. Z kolei realizacja 61 wniosków dotyczących wypłaty różnych

świadczeń ze stosunku pracy spowodowała wypłatę 34 888,28 zł dla 81 pracowników. W 84% kontroli inspektorzy pracy nie zastosowali sankcji karnych poprzestając, oprócz wydanych środków prawnych, na doradztwie i pouczeniu. W trakcie 492 kontroli udzielono 2 285 porad prawnych, w tym 409 z zakresu legalności zatrudnienia. 2 132 udzielonych porad dotyczyło bezpieczeństwa i higieny pracy.

Kontrole przestrzegania przepisów dotyczących zatrudniania osób niepełnosprawnych

Na terenie województwa kujawsko–pomorskiego (wg stanu na dzień 16 stycznia 2017 r.) znajdują się 84 zakłady pracy chronionej i działa 9 zakładów aktywności zawodowej. W 2016 r. 8 przedsiębiorców zrezygnowało ze statusu. Z roku na rok maleje liczba zakładów pracy chronionej, natomiast powstają nowe zakłady aktywności zawodowej – w roku ubiegłym zakład taki został utworzony we Włocławku.

W ramach realizacji tematu inspektorzy pracy OIP w Bydgoszczy przeprowadzili 148 kontroli u 135 przedsiębiorców zatrudniających osoby niepełnosprawne. Kontrolami objęto zarówno pracodawców zapewniających warunki chronione (zakłady pracy chronionej i zakłady aktywności zawodowej), jak i zakłady z tzw. wolnego rynku pracy. W zakładach tych zatrudnionych było łącznie 9 080 pracowników, w tym 4 211 niepełnosprawnych.

W większości przypadków kontrole przeprowadzone w zakładach zatrudniających pracowników niepełnosprawnych przyniosły konkretne efekty w postaci poprawy przestrzegania przepisów prawa pracy. Inspektorzy pracy wydali łącznie 229 decyzji oraz skierowali 70 wniosków i 49 poleceń. O poprawie przestrzegania przepisów z zakresu prawnej ochrony pracy w porównaniu do 2015 r. świadczy spadek liczby wydanych środków prawnych, gdzie przy 4,5% mniejszej liczbie kontroli, wydano o 9% mniej wniosków/ poleceń. Wydano natomiast o 15% więcej decyzji, co świadczy o rosnącej liczbie naruszeń przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Poza działalnością kontrolno–nadzorczą Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy podejmował w roku ubiegłym szereg działań promocyjno–prewencyjnych. Do najważniejszych należało zorganizowanie kolejnej już IV konferencji „Osoba Niepełnosprawna w zatrudnieniu”. Uczestniczyło w niej ponad 80 osób, z czego większość stanowili pracodawcy z regionu. W trakcie konferencji wystąpiło 10 prelegentów, którymi byli pracodawcy, przedstawiciele wielu instytucji (PFRON, PUP, MOMP) oraz osoby niepełnosprawne. Hasło przewodnie ubiegłorocznej konferencji brzmiało: „Mówię, słyszę i widzę”.

W ramach realizacji postanowień zawartych w Deklaracji zawartej pomiędzy Głównym Inspektorem Pracy a Prezesem PFRON, kontynuowano również współpracę z Dyrektorem Oddziału PFRON w Toruniu, dotyczącą wymiany informacji o nieprawidłowościach stwierdzonych u pracodawców korzystających ze środków Funduszu.

Egzekwowanie przestrzegania przepisów dotyczących czasu pracy oraz wypłaty wynagrodzeń i innych świadczeń ze stosunku pracy

Realizując zadanie inspektorzy pracy przeprowadzili w 2016 r. kontrole w 70 podmiotach zatrudniających łącznie 11 321 osób, z czego 10 546 świadczyło pracę na podstawie umowy o pracę (w tym 3 164 kobiety i 142 pracowników młodocianych).

W 35 zakładach kontrole były przeprowadzone w związku ze złożonymi skargami. Inspektorzy rozpatrzyli łącznie 48 skarg zawierających 86 zagadnień obejmujących czas pracy

i wynagrodzenia: w 7 skargach zarzuty dotyczyły tylko czasu pracy (2 skargi zostały uznane za zasadne, 5 za bezzasadne), w 6 skargach zarzuty dotyczyły czasu pracy i wynagrodzeń (inspektorzy uznali 1 skargę za uzasadnioną, 2 za bezzasadne i 3 za częściowo uzasadnione), w 35 skargach zarzuty dotyczyły tylko zagadnień związanych z wynagrodzeniami (18 skarg uznano za zasadne, 12 za bezzasadne i 5 za częściowo uzasadnione). Kontrolą przestrzegania przepisów o czasie pracy objęto łącznie 1 216 pracowników.

Inspektorzy pracy stwierdzili w 5 kontrolowanych podmiotach nieprowadzenie ewidencji czasu pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami dla 88 pracowników, przy czym w 2 kontrolowanych podmiotach nie prowadzono żadnej rejestracji czasu pracy dla wszystkich pracowników, 1 pracodawca nie prowadził ewidencji czasu pracy dla 3 pracowników kierujących innymi pracownikami. W pozostałych zakładach prowadzono tylko listy obecności.

Inspektorzy stwierdzili również nieprawidłowości w zakresie ustalania systemów i rozkładów czasu pracy oraz przyjętych okresów rozliczeniowych czasu pracy.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w zakresie czasu pracy oraz odniesienie do skali naruszeń stwierdzonych w 2015 r.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości	Odsetek w 2015 r.	Odsetek w 2016 r.
Dwukrotne podejmowanie pracy w tej samej dobie pracowniczej	43% (23 pracodawców)	31% (21 pracodawców)
Zatrudnianie pracowników ponad dopuszczalną liczbę godzin nadliczbowych przeciętnie w tygodniu	24,5% (13 pracodawców)	29,5% (13 pracodawców)
Zatrudnianie pracowników ponad dopuszczalną liczbę godzin nadliczbowych w roku	18% (9 pracodawców)	15% (6 pracodawców)
Niezapewnienie odpoczynku dobowego	24% (17 pracodawców)	20% (13 pracodawców)
Niezapewnienie odpoczynku tygodniowego	28% (19 pracodawców)	20% (13 pracodawców)
Niezapewnienie dni wolnych z tytułu przeciętnie 5-dniowego tygodnia pracy	60% (33 pracodawców)	47% (27 pracodawców)
Niezapewnienie przynajmniej raz na 4 tygodnie niedzieli wolnej od pracy	14% (3 pracodawców)	6% (6 pracodawców)

Powyższe nieprawidłowości zostały wykazane jedynie u tych pracodawców, którzy ewidencjonowali godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy, w związku z czym faktyczna skala uchybień w tym zakresie może być wyższa niż wynika to z danych statystycznych. W związku ze stwierdzonymi wykroczeniami w zakresie przestrzegania przepisów o czasie pracy inspektorzy pracy nałożyli łącznie 18 mandatów karnych za 60 wykroczeń w zakresie przestrzegania przepisów czasu pracy i/ lub wynagrodzeniu za pracę. Kwota nałożonych grzywien wyniosła w sumie 20 700 zł. Ponadto inspektorzy skierowali 4 wnioski do sądu zawierające łącznie 16 zarzutów oraz wobec 15 osób odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości zastosowali środki wychowawcze za 27 wykroczeń.

Kontrole przestrzegania przepisów o wynagrodzeniu objęły łącznie 1 225 zatrudnionych u 70 pracodawców. Najczęściej podawaną przyczyną niewypłacenia w terminie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń był brak płynności finansowej pracodawców, którzy wskazywali, że kontrahenci nie wywiązują się wobec nich z zobowiązań i z tego powodu nie posiadają środków na wypłaty. W innych przypadkach opóźnienia były związane z technicznymi kwestiami dotyczącymi księgowania przelewów na rachunku bankowym pracodawcy.

Wyniki kontroli przestrzegania przepisów o wynagrodzeniu i innych świadczeniach ze stosunku pracy wskazują na powtarzające się problemy ze znajomością przepisów, błędną ich

interpretacją, zwłaszcza w zakresie ustalania wysokości dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych, pomyłki rachunkowe, niestosowanie obowiązujących przepisów dotyczących sposobu obliczania wynagrodzenia za przepracowaną część miesiąca, wynagrodzenia za czas urlopu, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop.

W czasie kontroli inspektorzy pracy wydali 29 poleceń dotyczących 548 pracowników. W wyniku realizacji poleceń pracodawcy wypłacili 208 pracownikom świadczenia w łącznej kwocie 37 248,23 zł.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w 2016 r. inspektorzy pracy skierowali do pracodawców 67 wystąpień zawierających 315 wniosków. Pracodawcy poinformowali o wykonaniu 56 wystąpień zawierających 262 wnioski. W związku z realizacją wystąpień dotyczących wypłaty świadczeń lub stwierdzonymi zaniżeniami wysokości świadczeń wypłacono 81 pracownikom należności w łącznej kwocie 69 518,65 zł.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 12 decyzji, z których wykonano 11 decyzji i wypłacono 7 pracownikom kwotę 1 861,70 zł. Z powodu zaprzestania wykonywania działalności przez 1 pracodawcę stwierdzono wygaśnięcie 9 decyzji płacowych.

Ocena przestrzegania znowelizowanych przepisów dotyczących zawierania umów terminowych

W ramach realizacji tematu inspektorzy pracy przeprowadzili 26 kontroli u 26 pracodawców-przedsiębiorców, zatrudniających ogółem 3 033 osób, w tym 214 w ramach umów cywilnoprawnych i 2 818 w ramach stosunku pracy (1 148 kobiet, 211 pracowników młodocianych i 101 pracowników niepełnosprawnych). W jednym przypadku kontrolę wszczęto na skutek złożonej skargi.

W wyniku zgłoszeń dokonanych przez pracodawcę na podstawie art. 25¹ § 5 k.p. przeprowadzono 2 kontrole, badane zagadnienie wystąpiło w przypadku 4 umów na czas określony, z których w 1 przypadku stwierdzono uchybienia.

W wyniku zawiadomień okręgowego inspektora pracy o uzupełnieniu umowy o pracę na czas określony trwającej w dniu 22 lutego 2016 r., zawartej w przypadku o którym mowa w art. 25¹ § 4 pkt 4 k.p. o informacje o przyczynach zawarcia umowy, określone w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw przeprowadzono 2 kontrole. Badaniem objęto łącznie 13 umów na czas określony. Nie stwierdzono nieprawidłowości w dokonywaniu powiadomień. Ponadto w zakładach pracy objętych kontrolą stwierdzono, że w ramach umowy na zastępstwo pracownika w czasie jego nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy zawarto 11 umów. Nie stwierdzono w kontrolowanych zakładach pracy umów o pracę zawartych w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym, a także umów zawartych w celu wykonywania pracy przez okres kadencji. Umów o pracę, w których wskazano obiektywne przyczyny leżące po stronie pracodawcy zawarto 16, umów na okres próbny zawarto 121.

Na podstawie kontroli przeprowadzonych u 26 pracodawców stwierdzono, że zawieranie umów o pracę na czas określony dominuje w szczególności w zakładach zajmujących się handlem (50% stwierdzonych przypadków), produkcją, usługami, szkolnictwem, budownictwem, utylizacją odpadów, gastronomią, działalnością fizjoterapeutyczną, działalnością samorządową i rządową.

Spośród 26 podmiotów objętych kontrolą w 5 stwierdzono zawarcie umów o pracę na czas określony powyżej 5 lat. Na łączną ilość umów o pracę na czas określony w kontrolowanych

podmiotach - 1 148, 25 zawarto na okres powyżej 5 lat - co stanowi 2% wszystkich zawartych umów. W 2 podmiotach dotyczyło to więcej niż 2 umów.

Najczęstszymi nieprawidłowościami stwierdzanymi w toku kontroli były:

- nieprzekazanie pracownikom w terminie 7 dni od zawarcia umowy o pracę informacji o dodatkowych warunkach zatrudnienia w części dotyczącej długości okresu wypowiedzenia bądź przekazanie informacji błędnej, wskazującej nieprawidłowy okres wypowiedzenia,
- nieprzekazanie zmienionej informacji o warunkach zatrudnienia w zakresie długości okresu wypowiedzenia w terminie do 1 miesiąca od wprowadzenia zmian, bądź przekazanie informacji nieprawidłowej (wskazano błędną długość okresu wypowiedzenia).

Inspektorzy pracy skierowali do pracodawców 13 wystąpień zawierających stosowne wnioski. Łącznie wydano 17 wniosków obejmujących 113 pracowników. Ponadto w toku kontroli inspektorzy pracy wydali polecenia usunięcia nieprawidłowości przed zakończeniem kontroli.

Efekty zmiany przepisów można będzie ocenić dopiero po upływie 33 miesięcy od ich wejścia w życie. Dlatego celowa jest kontynuacja kontroli.

Kontrole związane z badaniem skarg w podmiotach leczniczych

W 2016 r. przeprowadzono 7 kontroli w 6 samodzielnych publicznych podmiotach leczniczych. Jeden ze szpitali był kontrolowany dwukrotnie. Łącznie w 6 skontrolowanych podmiotach zatrudnionych było 8 687 osób, w tym 995 na podstawie umów cywilnoprawnych, 2 378 samozatrudniających się, 8 cudzoziemców, 5 354 w ramach stosunku pracy (w tym 4 077 kobiet i 310 niepełnosprawnych).

Kontrole prowadzone w podmiotach leczniczych były związane ze złożonymi skargami. Łącznie wpłynęło 13 skarg, które dotyczyły m.in. mobbingu, nierównego traktowania w zatrudnieniu, niewypłacenia wynagrodzenia za pracę, wynagrodzenia chorobowego oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, niewydania świadectwa pracy, braku realizacji art. 2 ust.1 ustawy z dnia 22 października 2010 r. o zmianie ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U nr 230, poz.1507) dotyczącego wzrostu wynagrodzeń, nieprawidłowego sporządzania umów o pracę, nieprzestrzegania przepisów w zakresie czasu pracy, nieprawidłowego naliczania wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, braku zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego, braku przestrzegania przepisów bhp w zakresie warunków pracy oraz odzieży i obuwia roboczego i zapewnienia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych.

Na 13 złożonych skarg 10 było uzasadnionych, 2 częściowo uzasadnione i 1 bezzasadna. Skargi nieuzasadnione i częściowo uzasadnione dotyczyły mobbingu oraz nierównego traktowania w zatrudnieniu. W tym zakresie jedynie sąd pracy mógłby potwierdzić ich zasadność.

Inspektorzy wydali 6 wystąpień zawierających łącznie 38 wniosków. W odpowiedzi na 4 wystąpienia pracodawcy poinformowali o ich wykonaniu lub przyjęciu wniosków do realizacji w przyszłości. W przypadku 2 wystąpień ustalono, że: 1) pracodawca odwołał się od wystąpienia i nie przyjął wniosków do realizacji, pomimo uznania ich przez Zastępcę OIP ds. Prawnych za prawidłowe i zasadne. Kontrola była związana ze skargami byłych pracowników i dotyczyła 8 wniosków. Z uwagi na powyższe 3 byłych pracowników skierowało sprawy na drogę sądową i prowadzone obecnie postępowania są w toku; 2) nie upłynął 30-dniowy termin do udzielenia informacji o jego wykonaniu (dotyczy 3 wniosków).

Ponadto wydano 10 decyzji, w tym jedną decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności, 1 decyzję ustną oraz 2 polecenia. Udzielono 49 porad prawnych i 3 techniczne. Inspektorzy wydali 2 ustne polecenia, które zostały wykonane w czasie kontroli tj. naliczono i wypłacono 1 pracownikowi wynagrodzenie i dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych w kwocie 503,25 zł, w umowach o pracę 5 pracowników określono rodzaj wykonywanej pracy.

Inspektorzy wydali 1 decyzję ustną, którą wykonano w trakcie kontroli poddano 1 pracownika szkoleniu okresowemu bhp. Inspektorzy wydali także 1 nakaz zawierający 9 decyzji. W wyniku ich realizacji m.in. skierowano 8 pracowników na szkolenia w zakresie eksploatacji urządzeń energetycznych o mocy powyżej 50 kW, 1 pracodawca uzupełnił ocenę ryzyka zawodowego dla 8 pracowników o szkodliwe czynniki biologiczne, chemiczne z uwzględnieniem niepełnosprawności jednego z pracowników, 1 pracodawca zaktualizował instrukcje bhp dla 8 pracowników, 1 pracodawca ustalił zasady stosowania środków ochrony indywidualnej dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, 1 pracodawca zapewnił szatnię, umywalnię oraz jadalnię, 1 pracodawca wydał 6 pracownikom zatrudnionym na stanowiskach robotniczych odzież i obuwie robocze oraz środki ochrony indywidualnej.

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości inspektorzy pracy:

- nałożyli na osoby winne 2 mandaty na kwotę 2 000 zł za 8 wykroczeń,
- zastosowali w stosunku do dwóch osób środki wychowawcze za 2 wykroczenia,
- skierowali wniosek do sądu o ukaranie za 5 wykroczeń,
- w jednym przypadku złożono zawiadomienie do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 218 § 1a k.k.

Kontrole legalności zatrudnienia

A. Kontrole legalności zatrudnienia i innej pracy zarobkowej obywateli polskich

W OIP w Bydgoszczy w 2016 r. przeprowadzono 1 421 kontroli legalności zatrudnienia w 1 349 podmiotach. Przyczyna ich podjęcia wiązała się w dużej mierze z wpływającymi do OIP skargami oraz powiadomieniami od innych organów. Z analizy dokumentacji pokontrolnej wynika, że najwięcej nieprawidłowości dotyczyło takich sektorów jak: budownictwo, gdzie odnotowano nieprawidłowości w co drugim podmiocie oraz w zakładach przemysłowych, handlowych i usługowych, związanych z zakwaterowaniem i gastronomią, w których naruszenia prawa stwierdzono w co trzecim z nich.

Nielegalne zatrudnienie (zbadano 12 777 osób) ujawniono ogółem w 902 przypadkach, w tym:

- nielegalne zatrudnienie przez cały okres świadczenia pracy – dotyczyło 160 osób,
- nielegalne zatrudnienie przez pewien czas – dotyczyło 742 osób,
- zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego z naruszeniem prawa - dotyczyło 771 osób,
- brak zawiadomienia PUP przez bezrobotnego o podjęciu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej – 44 osoby,
- nieopłacanie składek na Fundusz Pracy – na łączną kwotę 180 806 zł.

W 2016 r. o 50% wzrosła efektywność inspektorów pracy w zakresie ujawnienia niezgłaszania lub nieterminowego zgłaszania do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego

pracobiorców i o 20% wzrosły efekty działalności kontrolno–nadzorczej w zakresie potwierdzenia umów o pracę na piśmie w stosunku do 2015 r..

Najwięcej nieprawidłowości, a w konsekwencji stwierdzonych wykroczeń ujawniono w obszarach: nieopłacania składek na Fundusz Pracy w przewidzianym terminie, niedopełnienia obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy, braku potwierdzenia umowy o pracę na piśmie.

W 2016 r. zaobserwowano nowe zjawiska i tendencje w obszarach dotkniętych nielegalnym zatrudnieniem, w stosunku do 2015 r. Problem dotyczył rolników indywidualnych, prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa owoców i warzyw, najczęściej przy pracach polegających na obieraniu cebuli. Wzrost negatywnych zjawisk w zakresie nielegalnego zatrudnienia odnotowano również w czasie kontroli agentów prowadzących działalność w ramach franczyzy na rzecz znanej sieci sklepów osiedlowych. Poza tym w 2016 r. odnotowano znaczny wzrost nielegalnego zatrudnienia, bez względu na branżę, w związku z korzystaniem przez pracujących ze świadczeń wychowawczych wynikających ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Z wyjaśnień pracodawców wynikało, że znaczna liczba pracowników była żywo zainteresowana pracą „na czarno” w celu zatajenia faktycznych dochodów przed pracownikami urzędów gminy.

Efekty działań kontrolnych

Wyszczególnienie	Liczba osób	Kwota (zł)
Potwierdzenie na piśmie rodzaju i warunków zawartej z pracownikiem umowy o pracę	228	-
oszczenie do ubezpieczenia społecznego	1 019	-
acone zaległe składki na Fundusz Pracy	8 529	58 547

B. Kontrole legalności zatrudnienia, innej pracy zarobkowej oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców

W OIP w Bydgoszczy przeprowadzono w 2016 r. 216 kontroli w 195 podmiotach, które powierzały pracę 1 857 cudzoziemcom, z czego 40 kontroli zostało zainicjowanych skargami złożonymi przez cudzoziemców.

Większość pracowników tymczasowych stanowili cudzoziemcy, głównie obywatele Ukrainy. Pracowali oni najczęściej w zakładach przemysłowych (monter, ślusarz, operator maszyn i urządzeń, pracownik produkcyjny), budownictwie (brukarz, zbrojarz, murarz, pracownik budowlany), handlu (sprzedawca, przedstawiciel handlowy) oraz rolnictwie i transporcie.

Z analizy dokumentacji pokontrolnej wynika, że na 1 857 cudzoziemców objętych kontrolami, od 745 (40,11%) wymagane było zezwolenie na pracę, 967 cudzoziemców (52,07%) wykonywało pracę na podstawie zarejestrowanego oświadczenia w PUP, Kartą Polaka legitymowało się 26 cudzoziemców (1,4%), 18 cudzoziemców (0,97%) posiadało zezwolenie na pracę na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz 101 cudzoziemców (5,48%) posiadało tytuł pobytowy uprawniający do wykonywania pracy bez zezwolenia na pracę, w tym osoby prawne będące członkami zarządu Spółek. Na 1 828 cudzoziemców, którzy nie posiadali obywatelstwa państwa członkowskiego UE/ EOG lub Szwajcarii, na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 874 cudzoziemców (47,81%), w ramach umów cywilnoprawnych 918 cudzoziemców (50,21%), wykonujących pracę na innej podstawie 21 cudzoziemców (1,14%) oraz 19 cudzoziemców, wobec których nie można ustalić podstawy świadczenia pracy (1,03%), np. pracujących bez umowy w formie pisemnej.

Struktura naruszeń przedstawia się następująco:

- 60 przypadków powierzenia pracy bez wymaganego zezwolenia na pracę; dotyczyło to obywateli Ukrainy,
- 29 przypadków powierzania pracy na innym stanowisku lub na innych warunkach niż określone w zezwoleniu na pracę; dotyczyło to obywateli Ukrainy oraz jednego obywatela Uzbekistanu,
- 47 przypadków zawarcia z cudzoziemcami umów cywilnoprawnych w warunkach, w których powinna być zawarta umowa o pracę - obywatele Ukrainy,
- 35 przypadków dopuszczenia do świadczenia pracy bez zawarcia z cudzoziemcami wymaganych umów - obywatele Ukrainy,
- od 35 cudzoziemców pracodawca nie uzyskał przed rozpoczęciem pracy ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium RP i nie przechowywał kopii tego dokumentu.

W 2016 r. odnotowano znaczący wzrost nielegalnego wykonywania pracy przez cudzoziemców (2 przypadki w 2014 r., 66 przypadków w 2015 r., natomiast w 2016 r. 102 przypadki). Wszystkie przypadki dotyczyły obywateli Ukrainy oraz obywatela Uzbekistanu.

W 2016 r. inspektorzy pracy przeprowadzili 6 wspólnych kontroli z funkcjonariuszami Straży Granicznej w Bydgoszczy, 2 z Policją oraz 1 z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Po 1 kontroli wszczęto na wniosek Powiatowego Urzędu Pracy i Urzędu Skarbowego, po 2 kontrole wszczęto na wniosek Najwyższej Izby Kontroli, Policji i Straży Granicznej, 3 kontrole wszczęto na wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz 7 kontroli z inicjatywy Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

W wyniku stwierdzonych naruszeń przepisów prawa związanych z zatrudnieniem cudzoziemców, w OIP w Bydgoszczy, w ramach współpracy z organami nadzoru i kontroli, informowano o wynikach kontroli Straż Graniczną, Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego, Fundusz Pracy w Warszawie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy i Toruniu, Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, Starostów Powiatów, Urząd Skarbowy, Policję oraz Powiatowe Urzędy Pracy.

Oprócz działalności kontrolno-nadzorczej, Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy podejmował także działania prewencyjne, mające na celu zapobieganie nielegalnemu zatrudnieniu cudzoziemców oraz naruszaniu ich praw pracowniczych poprzez organizowane kampanie społeczne, dystrybucję ulotek i materiałów informacyjnych, udział w konferencjach organizowanych m.in. przez Wyższą Szkołę Gospodarki w Bydgoszczy pod patronatem Konsula Honorowego Ukrainy, Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy oraz na targach pracy w Nakle n. Notecią.

C. Kontrole przestrzegania przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przez agencje zatrudnienia z uwzględnieniem pracy tymczasowej

W ramach omawianego tematu w 2016 r. przeprowadzono łącznie 39 kontroli u 38 przedsiębiorców, z czego 18 kontroli dotyczyło agencji pracy tymczasowej, a 21 pracodawców użytkowników. Kontrolowane podmioty powierzały pracę 424 osobom zatrudnionym na podstawie umów o pracę tymczasową, 449 osób świadczyło pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, 15% pracujących stanowili cudzoziemcy.

Z analizy dokumentacji wynika, że na 39 kontroli, 31 dotyczyło wykonywania pracy przez cudzoziemców, natomiast 13 było związanych z rozpoznaniem skarg i wniosków.

Ujawniono 2 przypadki prowadzenia działalności pośrednictwa pracy bez wymaganego wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia prowadzonego przez marszałka województwa kujawsko-pomorskiego.

Do najczęściej powtarzających się nieprawidłowości stwierdzanych podczas kontroli można zaliczyć:

- niedopełnianie obowiązku oznaczania ofert pracy do wykonania pracy tymczasowej jako „oferty pracy tymczasowej”,
- nieprzestrzeganie postanowień art. 9 ust. 1 ustawy o pracy tymczasowej w zakresie warunków umowy o pracę lub cywilnoprawnej, określającej rodzaj pracy, wymagania kwalifikacyjne, przewidywany okres wykonywania pracy, wymiar czasu pracy, miejsce wykonywania pracy tymczasowej.

W zakresie powierzania pracy cudzoziemcom odnotowano przypadki nielegalnego powierzania pracy, np. dopuszczania obcokrajowców do pracy przed faktyczną datą rejestracji oświadczenia w PUP, jak również nieprzechowywania kopii dokumentów pobytowych cudzoziemca oraz nieprzedstawiania cudzoziemcowi przed podpisaniem umowy jej tłumaczenia na język dla niego zrozumiały.

W większości przypadków nieprawidłowości dotyczyły sfery związanej z powierzaniem pracy cudzoziemcom. W ocenie pracodawców naruszenia wynikały z niewiedzy i nieznamomości procedur związanych z rejestracją oświadczeń w PUP oraz rangą prawną tego dokumentu. Niektórzy pracodawcy tłumaczyli, iż w ich ocenie wize wydane w celu wykonywania pracy (o symbolu 05 lub 06) były wystarczającym dokumentem pozwalającym legalnie zatrudnić cudzoziemca. Inni wyjaśniali, iż wszelkie informacje o procedurze oświadczeniowej czerpali z powiatowych urzędów pracy i nie zostali dostatecznie pouczeni o obowiązkach podmiotu powierzającego pracę.

Przyczyn naruszeń prawa należy upatrywać w chęci wywiązania się przez agencje z umów z kontrahentami, w których zobowiązywały się do dostarczenia wymaganej liczby cudzoziemców do pracy, często ad hoc, a niespełnienie tego zobowiązania mogło wiązać się z karami umownymi. W związku z powyższym agencje pracy tymczasowej kierowały do pracy cudzoziemców bez dopełnienia wymogów rejestracyjnych, również z uwagi na znaczny czas oczekiwania na rejestrację w PUP w 2016 r. (np. w Bydgoszczy okres do 1 miesiąca).

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości skierowano wobec winnych wykroczeń dwa wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Bydgoszczy i Toruniu. Nałożono 7 mandatów kredytowanych na łączną kwotę 10 400 zł. Zastosowano 4 środki wychowawcze wobec bezrobotnych. Stwierdzone wykroczenia nie dotyczyły regulacji dotyczących pracy tymczasowej. Skierowano również 30 wystąpień zawierających 125 wniosków. Wydano 114 decyzji administracyjnych. Udzielono 88 porad prawnych, w tym 63 dotyczących legalności zatrudnienia.

Działalność prewencyjna

Kampania prewencyjno-kontrolna „Ograniczanie zagrożeń zawodowych w zakładach produkujących wyroby tartaczne i wyroby z drewna”

W 2016 r. wprowadzono trzyletni program, którego celem jest ograniczanie zagrożeń wypadkowych i zawodowych w tartakach i zakładach stolarskich poprzez zapewnienie przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności bezpieczeństwa i higieny pracy. Do udziału w kampanii prewencyjno-kontrolnej zaproszono listownie 154 podmioty. W szkoleniu

zorganizowanym przez OIP w Bydgoszczy uczestniczyło 85 osób reprezentujących 73 pracodawców. Do programu przystąpiło natomiast 47 pracodawców, którzy zadeklarowali swój udział na piśmie.

Zorganizowano cztery szkolenia w Bydgoszczy, Inowrocławiu, Toruniu i Grudziądzu, w których udział wzięło 85 osób reprezentujących 73 pracodawców. W szkoleniach uczestniczyli pracodawcy, pracownicy dozoru, w tym osoby organizujące procesy pracy oraz pracownicy służb bezpieczeństwa i higieny pracy.

Podczas szkoleń omówiono m.in. wymagania prawne w zakresie obróbki drewna i procesów pracy z nimi związanych oraz wskazano na szczególną rolę oceny ryzyka zawodowego zarówno w projektowaniu stanowisk pracy, jak również stosowaniu środków profilaktycznych redukujących ryzyko w aspekcie zagrożeń aktywizujących wypadki przy pracy. Wskazywano na ekspercką rolę inspektora pracy po przystąpieniu pracodawcy do programu.

Ponadto w ramach własnego programu „Prewencja wypadkowa w zakładach pracy, w których zarejestrowano ciężkie, śmiertelne i zbiorowe – warsztaty dla członków zespołów wypadkowych” przeprowadzono pięć szkoleń, podczas których omówione zostały założenia do programu prewencyjno–kontrolnego. W szkoleniu uczestniczyło 129 osób, w tym 93 pracowników służby bhp.

Szkolenie w Bydgoszczy

Szkolenie w Toruniu

Drugim etapem programu prewencyjno–kontrolnego jest tzw. samokontrola, którą uczestnicy programu powinni przeprowadzić w ciągu sześciu miesięcy od daty szkolenia tj. do 31 marca 2017 r. Kolejnym etapem będzie audyt kontrolny przeprowadzony przez inspektora pracy w II kwartale 2017 r. Podczas programu pracodawcy mogą korzystać z pomocy eksperckiej inspektora pracy.

Zarządzanie bezpieczeństwem pracy – prewencja wypadkowa w małych zakładach pracy

Celem programu było ograniczenie zagrożeń wypadkowych w zakładach zatrudniających do 50 pracowników, w których odnotowano wypadki przy pracy m.in. poprzez przekazanie wiedzy dotyczącej prawidłowego określania przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy oraz prawidłowej oceny ryzyka zawodowego, zapoznanie pracodawców z elementami zarządzania bezpieczeństwem pracy oraz wykorzystanie zarządzania bezpieczeństwem pracy jako skutecznego narzędzia prewencji wypadkowej w przedsiębiorstwie, zwrócenie uwagi na ekonomiczne aspekty bezpieczeństwa pracy, upowszechnianie problematyki zarządzania bhp

w ramach współpracy z partnerami społecznymi, organami nadzoru nad warunkami pracy, stowarzyszeniami branżowymi itp.

Programem objęto głównie pracodawców zatrudniających do 50 pracowników, u których odnotowano w latach poprzednich ciężkie lub śmiertelne wypadki przy pracy, lub też gdzie wystąpiła powtarzalność wypadków przy pracy. Do 230 przedsiębiorców skierowano zaproszenia do udziału w przedmiotowym programie prewencyjnym PIP. W dniach 12 i 13 maja 2016 r. w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Bydgoszczy oraz w Oddziale OIP w Toruniu zorganizowano dwa szkolenia, w którym udział wzięło 38 pracodawców.

Po szkoleniach przeprowadzonych przez pracowników OIP w Bydgoszczy kartę zgłoszenia udziału w programie prewencyjnym złożyło 27 pracodawców, a ankiety specjalistyczne po przeprowadzeniu samokontroli przesłało do Okręgowego Inspektoratu pracy w Bydgoszczy 24 pracodawców.

W ramach realizacji programu przeprowadzono 24 audyty kontrolne. Podczas audytów inspektorzy pracy ujawnili uchybienia w zakresie zarządzania bezpieczeństwem pracy, a w szczególności:

- postępowania powypadkowego,
- braku dokonanej oceny ryzyka zawodowego lub niewłaściwej oceny ryzyka zawodowego,
- braku spójności środków profilaktycznych wynikających z postępowania powypadkowego i wynikających z ocen ryzyka zawodowego.

W wyniku prowadzonego od kilku lat programu zauważono poprawę w zakresie prawidłowości dokonywania ocen ryzyka zawodowego z uwzględnieniem wszystkich czynników środowiska pracy oraz sporządzania protokołu powypadkowego, w tym określania przyczyn wypadków i określania środków zapobiegawczych.

Program prewencyjny dla mikro-zakładów „Zdobądź dyplom PIP”

Program prewencyjny „Zdobądź dyplom PIP” skierowany jest do pracodawców zatrudniających do 9 pracowników, prowadzących zakłady produkcyjne, handlowe i usługowe. W ramach działań na rzecz poprawy poziomu bezpieczeństwa pracy i stanu praworządności w stosunkach pracy, grupa ta została rozszerzona o pracodawców zatrudniających do 20 pracowników. Innowacją w dotychczasowych założeniach programu było włączenie do udziału w programie podmiotów zajmujących się pielęgnacją terenów pod liniami średniego i wysokiego napięcia, w których zarejestrowano wypadki śmiertelne związane z porażeniem prądem elektrycznym. Ponadto zaproszono zakłady usług leśnych, w których również stwierdzano zagrożenia wypadkowe, w tym wypadki ciężkie i śmiertelne związane z obsługą maszyn i urządzeń do ścińki drzew.

W 2016 r. do udziału w programie prewencyjnym skierowano zaproszenia listowne do 254 zakładów pracy. W pięciu miastach województwa (w Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku, Tucholi i Szubinie) zorganizowano 9 szkoleń, w których wzięło udział 75 osób reprezentujących 51 pracodawców. Zgodnie z ustaleniami dokonanymi podczas przeprowadzonych szkoleń, przez kolejne miesiące pracodawcy podejmowali działania korygujące oraz przygotowywali się do audytów. Audyty przeprowadzono u 45 przedsiębiorców, a w ich wyniku inspektorzy pracy pozytywnie ocenili działania 36 pracodawców. W czasie trwania programu 7 pracodawców zrezygnowało z udziału w programie. 9 uczestników nie spełniło wymagań programu i nie przeszło pozytywnie audytu.

Szkolenia w Okręgowym Inspektoracie Pracy w Bydgoszczy w ramach programu „Zdobądź Dyplom PIP”

W wyniku przeprowadzonych audytów wydano 74 decyzje. Z uzyskanych informacji wynika, że 69 decyzji wykonano, co stanowi 93%. Najwięcej nieprawidłowości dotyczyło stanu technicznego obiektów i pomieszczeń pracy, magazynowania i składowania oraz organizacji bezpiecznej pracy. Ponadto skierowano 3 wystąpienia zawierające 13 wniosków, które dotyczyły prowadzenia dokumentacji pracowniczej oraz ewidencjonowania i sposobu rozliczania czasu pracy. Pracodawcy udzielili odpowiedzi na skierowane wystąpienia informując o wykonaniu 69% wniosków.

Kampania informacyjno-prewencyjna „Szczepnij życie – bezpieczna praca w gospodarstwie rolnym”

W ramach programu prewencyjnego realizowano przedsięwzięcia szkoleniowo-edukacyjne skierowane do dorosłych rolników, dzieci oraz młodzieży zamieszkującej tereny wiejskie. W trakcie szkoleń na temat bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie indywidualnym poruszano kwestie dotyczące ochrony zdrowia i życia osób wykonujących prace w gospodarstwach rolnych. Omówione zostały największe zagrożenia występujące na terenie obejścia, wskazane dobre praktyki oraz skuteczne rozwiązania służące podniesieniu bezpieczeństwa pracy. Rolnikom przekazywane były karty bhp przydatne do dokonania samokontroli stanu bezpieczeństwa w gospodarstwie.

Spotkanie z dziećmi w świetlicy wiejskiej w Młodocinie

Ważną grupę odbiorców stanowiły kobiety zamieszkujące tereny wiejskie, skupione w kołach gospodyń wiejskich, które sprawując opiekę nad rodziną, powinny być świadome niebezpieczeństw prowadzących do wypadków z udziałem dzieci.

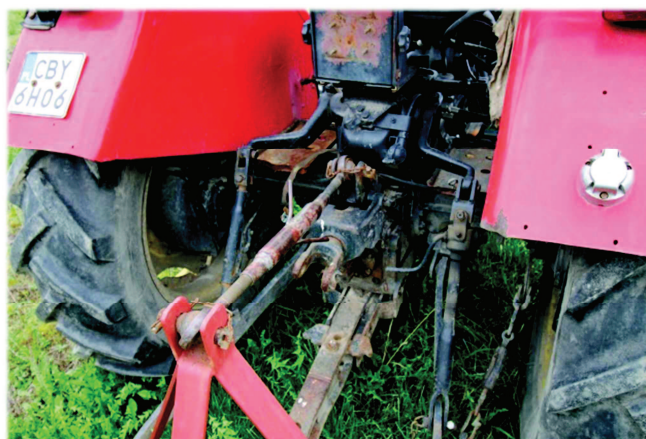
Pogadanka w Szkole Podstawowej w Wojnowie

Pogadanki skierowane do dzieci i młodzieży przeprowadzano w trakcie roku szkolnego w placówkach oświatowych znajdujących się na terenach wiejskich, jak również w świetlicach wiejskich organizujących wypoczynek w trakcie ferii zimowych i wakacji letnich. Podczas spotkań wskazywano na zagrożenia występujące w obrębie gospodarstwa rolnego, a także omawiano prace szczególnie niebezpieczne, których nie powinny wykonywać dzieci do lat 16.

W ramach doradztwa technicznego pracownicy OIP przeprowadzali wizytacje gospodarstw rolnych i dokonywali oceny stanu bezpieczeństwa budynków inwentarskich i gospodarskich.

W ramach wizytacji dokonywany był przegląd stanu technicznego użytkowanych w gospodarstwach maszyn, które często nie posiadały osłon ruchomych elementów – przekładników mocy czy przekładni pasowych i łańcuchowych. Zaobserwowano także niewłaściwy sprzęg ciągnika z maszynami oraz zły stan techniczny samych ciągników.

Wizytacjami objęte zostały również gospodarstwa rolników biorących udział w kolejnej edycji konkursu „Bezpieczne Gospodarstwo Rolne”.

Brak osłony wałka przekazu mocy

W 2016 r. OIP w Bydgoszczy samodzielnie oraz wspólnie z partnerami instytucjonalnymi zorganizował kolejne edycje konkursów na temat zasad bezpieczeństwa pracy w rolnictwie (m.in. coroczny konkurs „Bezpieczna Zagroda”, Konkurs Wiedzy o Bezpieczeństwie Pracy i Ergonomii w Rolnictwie na rok 2016, XXVI Finał Olimpiady Rolniczej).

W 2016 r. działająca przy OIP w Bydgoszczy Komisja ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Rolnictwie obradowała na wyjazdowym posiedzeniu w Pikutkowie i Starym Brześciu. Spotkaniu towarzyszył pokaz dobrych praktyk w nowoczesnym 80-hektarowym gospodarstwie

rolnym. Dzięki uprzejmości gospodarzy brała w nim również udział grupa uczniów z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Starym Brześciu.

Wyjazdowe posiedzenie Komisji w Pikutkowie

Program edukacyjny „Kultura bezpieczeństwa”

Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy po raz dziesiąty realizował założenia programu edukacyjnego „Kultura Bezpieczeństwa”. Beneficjentami programu jest młodzież szkolna i akademicka, w szczególności kształcąca się w zawodach branż podwyższonego ryzyka. Realizacja programu w roku szkolnym 2015/2016 rozpoczęła się dostarczeniem podręczników do szkół, które zadeklarowały udział w programie.

Kluczowym elementem programu jest cykl zajęć przeprowadzonych przez nauczycieli w swoich macierzystych placówkach oświatowych. Wytyczne programu zakładają, że pedagog jest zobowiązany do przeprowadzenia co najmniej dwóch lekcji. Ogółem przeprowadzono 579 jednostek lekcyjnych.

W ramach programu edukacyjnego „Kultura Bezpieczeństwa” OIP w Bydgoszczy zorganizował trzy wycieczki dla uczniów i jedną dla studentów (m. in. na teren budowy EDF - Elektrociepłowni Gazowej w Toruniu, przedsiębiorstwa FRAUENTHAL AUTOMOTIVE Toruń sp. z o.o. w Toruniu oraz BEFANA sp. z o.o. w Bydgoszczy).

Uczniowie we Frauenthal Automotive Toruń sp. z o.o. oraz na budowie EDF w Toruniu

Ogółem, w realizacji programu edukacyjnego „Kultura Bezpieczeństwa” w 2016 r. pracownicy OIP przeszkolili podczas 25 szkoleń 1 144 uczniów oraz 128 nauczycieli. Natomiast 114 nauczycieli z 30 szkół przeszkoliło 3 817 uczniów szkół ponadgimnazjalnych województwa kujawsko-pomorskiego.

Doceniając wkład nauczycieli i dyrektorów szkół, którzy w roku szkolnym 2015/2016 zrealizowali założenia programu „Kultura bezpieczeństwa”, Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy zorganizował w dniu 7 listopada 2016 r. w siedzibie Kujawsko-Pomorskiej Izby

Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Bydgoszczy uroczyste podsumowanie X jego edycji. W czasie uroczystości uhonorowano okolicznościowymi nagrodami nauczycieli, którzy wyróżnili się w czasie realizacji programu.

Uroczyste podsumowanie programu edukacyjnego „Kultura bezpieczeństwa” zrealizowanego w roku szkolnym 2015/2016

Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy był również organizatorem/ współorganizatorem licznych konkursów (m.in. III Regionalnego Konkursu dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pn. „Poznaj swoje prawa w pracy”, XVI edycji Ogólnopolskiego Konkursu wiedzy o zasadach bezpieczeństwa i higieny pracy dla uczniów z zakładów rzemieślniczych „Bezpiecznie od startu”, XVI edycji „Międzyszkolnego Konkursu Wiedzy o Prawie Pracy, Przepisach i Zasadach BHP”). Przedstawiciele OIP uczestniczyli również w licznych imprezach targowych (m.in. we Włocławku, Toruniu, Bydgoszczy, Chełmnie, Tucholi, Inowrocławiu, Nakle n. Notecią, Żninie). Targi stanowiły okazję do zapoznania uczestników z programami i konkursami prewencyjnymi. Uczestnicy otrzymywali też broszury i wydawnictwa Państwowej Inspekcji Pracy.

Program prewencyjno-informacyjny „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom stresu oraz innych zagrożeń psychospołecznych w pracy”

Stres zawodowy oraz inne zagrożenia psychospołeczne występujące w miejscu pracy to zjawiska wywierające bardzo niekorzystny wpływ na niemal wszystkie osoby znajdujące się w okresie produkcyjnym, będące aktywne zawodowo. Chcąc przeciwdziałać negatywnym skutkom stresu, w 2016 r. po raz kolejny realizowano założenia programu prewencyjnego i kampanii informacyjno-promocyjnej „Przeciwdziałanie negatywnym skutkom stresu w miejscu pracy”. Podstawową formą propagowania działań w ramach realizacji tematu były informacje przekazywane podczas szkoleń organizowanych przez pracowników OIP w Bydgoszczy. Wśród nich znalazło się 5 warsztatów wypadkowych, w których uczestniczyło 120 osób oraz 14 szkoleń (prowadzonych w ramach Kujawsko-Pomorskiej Akademii Społecznego Inspektora Pracy), których odbiorcami było 453 uczestników.

Warsztaty szkoleniowe - etap rozpoczynający program prewencyjny, zostały przeprowadzone w ciągu dwóch dni, tj. 20 i 21 lipca 2016 r. Warsztaty stanowiące integralną część programu prewencyjnego zostały podzielone na dwie części. Podczas pierwszej z nich koordynator programu przedstawił uczestnikom ideę programu oraz możliwości i korzyści, jakie niesie za sobą uczestnictwo w projekcie. Po prelekcji nastąpiła część warsztatowa, którą poprowadził specjalista z zakresu psychologii pracy. Wydarzenie zgromadziło 19 uczestników reprezentujących 13 podmiotów gospodarczych.

Dodatkowo działania prewencyjne OIP w Bydgoszczy były szeroko propagowane w środkach masowego przekazu. Informacje o kampanii były przekazywane podczas wywiadu

udzielonego w radiu PIK, na portalu www.streswpracy.pl oraz przy okazji uczestnictwa w imprezach masowych (m.in. podczas V edycji Targów Pracy i Przedsiębiorczości w Nakle n. Notecią, Targów Pracy w Inowrocławiu, Targów Pracy UTP, Dni Pola w Grubnie, Powitania Lata w Myślicinku, XIV Pałuckich Targów Rolnych w Żninie, V Festiwalu Aktywności Kobiet - Babie Lato oraz IV Konferencji „Osoba niepełnosprawna w zatrudnieniu”).

Warsztaty antystresowe zorganizowane w OIP w Bydgoszczy

Założenia programu prewencyjnego i kampanii informacyjno-promocyjnej realizowane były również na spotkaniach z pracodawcami, spotkaniach Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP - oddziału w Bydgoszczy i Toruniu. W ramach realizacji tematu przeprowadzono 2 szkolenia, których głównym tematem były takie zagadnienia jak: mobbing, dyskryminacja oraz stres w miejscu pracy. Pierwsze szkolenie przeprowadzono 3 marca 2016 r. Beneficjentami spotkania, które zgromadziło 41 słuchaczy, byli pracownicy banku, będący jednocześnie członkami dwóch organizacji związkowych. Drugie szkolenie skierowane do dyrektorów szkół i kierowników komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego z terenu województwa kujawsko-pomorskiego odbyło się 7 listopada 2016 r. i zgromadziło 21 uczestników.

Promocja problematyki ochrony pracy podczas targów i wystaw

W 2016 r. przedstawiciele OIP w Bydgoszczy uczestniczyli w 19 imprezach targowych: targach pracy (m.in. we Włocławskich Targach Szkół Pracy i Rzemiosła, Targach Pracy i Edukacji zorganizowanych w siedzibie Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich w Toruniu, międzyuczelnianych targach OFFERTY 2016 w Bydgoszczy, VII Międzynarodowych Targach Pracy w Toruniu), rolnych (m.in. „Lato na wsi” w Myślicinku, Pałuckich Targach Rolnych w Żninie, XX edycji Kujawsko-Pomorskich Dni Pola w Grubnie) i branży budowlanej (XXXIII Targach Budownictwa i Instalacji GRYF-BUD oraz VI Targach Energii Odnawialnej TEO, podczas których odbyła się Konferencja „BHP to się opłaca” oraz Targach WOD-KAN organizowanych w Bydgoskim Centrum Targowo-Wystawienniczym w Myślicinku).

Podczas targów udzielono ponad 900 porad prawnych oraz przekazano łącznie ok. 5 000 egzemplarzy wydawnictw Państwowej Inspekcji Pracy z zakresu prawa pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, zarówno w rolnictwie, jak i budownictwie.

Konkursy promujące pożądane postawy adresatów działań PIP

W 2016 r. zorganizowano 14 konkursów, w których łącznie wzięło udział 1 247 uczestników. Konkursy przeprowadzane były na różnego rodzaju szczeblach, m.in. szkolnych

i regionalnych. Kierowane były do uczniów szkół podstawowych, ponadgimnazjalnych, rolników indywidualnych i ich rodzin, pracowników młodocianych oraz pracodawców. W finałach konkursów na szczeblu regionalnym udział wzięło 899 osób.

Przykładowo w 2016 r. PIP zorganizowała po raz dwudziesty trzeci prestiżowy konkurs „Pracodawca – Organizator Pracy Bezpiecznej”. Do tegorocznej edycji konkursu swój akces zgłosiło 10 przedsiębiorstw. Dwa podmioty uhonorowane przez OIP w Bydgoszczy zostały laureatami konkursu na szczeblu ogólnopolskim, uzyskując statuetkę Mecum Tutissimus Ibis oraz wpis do „Złotej listy przedsiębiorców”: **P.P.U.H. – „JAGSTOL” Jerzy Jagodziński** oraz **GZELLA POLAND Sp. z o.o. Sp. K.**

Ideą konkursu „Buduj Bezpiecznie” jest promowanie wykonawców robót budowlanych, którzy w swojej działalności zapewniają bezpieczne miejsca pracy w trakcie realizacji obiektów budowlanych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Do tegorocznej edycji konkursu swój akces zgłosiło 6 wykonawców robót budowlanych realizujących inwestycje na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Kapituła konkursu przyznała w 2016 r. dwa pierwsze miejsca, trzecie miejsce oraz jedno wyróżnienie.

W dniu 25 lutego 2016 r. w siedzibie Okręgu odbył się III Regionalny Konkurs dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych pn. „Poznaj swoje prawa w pracy”. W konkursie wzięło udział 25 uczniów szkół z województwa kujawsko-pomorskiego oraz 14 opiekunów - nauczycieli, którzy przygotowywali swoich podopiecznych do konkursu.

Finał regionalny konkursu Bydgoszcz 25 lutego 2016 r.

III finał ogólnopolskiego konkursu „Poznaj swoje prawa w pracy” odbył się w dniu 19 kwietnia 2016 r. W Warszawie. Uczniowie szkół z województwa kujawsko-pomorskiego, którzy reprezentowali OIP w Bydgoszczy, zajęli odpowiednio piąte i szóste miejsce. Łączna punktacja pozwoliła im natomiast uplasować się na pierwszym miejscu w kraju.

Laureaci ogólnopolskiego finału konkursu - Warszawa 19 kwietnia 2016 r.

W dniach 2 - 3 lipca 2016 r. podczas Międzynarodowych Targów Rolno-Przemysłowe AGRO-TECH 2016 w Minikowie ogłoszono wyniki XIV edycji Ogólnopolskiego Konkursu Bezpieczne Gospodarstwo Rolne na etapie wojewódzkim. Nagrodę za zajęcie drugiego miejsca w konkursie ufundował Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy.

Zwycięzcy BGR 2016 wraz Małgorzatą Porażyńską - Okręgowym Inspektorem Pracy w Bydgoszczy oraz Dyrektorem Departamentu Promocji i Prewencji GIP – Zbigniewem Kowalczykiem

Za najbezpieczniejsze gospodarstwo rolne w kraju w 2016 r. Centralna Komisja Konkursowa uznała gospodarstwo Państwa Alicji i Krzysztofa Spychalskich z Pikutkowa (gmina Brześć Kujawski, woj. kujawsko-pomorskie).

Inne działania prewencyjno-promocyjne

W ramach realizacji tematu pracownicy OIP w Bydgoszczy organizowali konferencje, seminaria i szkolenia, uczestniczyli w imprezach targowych oraz współpracowali ze środkami masowego przekazu, udzielając wywiadów, uczestnicząc w specjalistycznych audycjach oraz publikując teksty do czasopism (m.in. w TVP Bydgoszcz, radiu PIK, Expressie Bydgoskim, Gazecie Pomorskiej, tygodniku lokalnym Pałuki w Żninie). Zainicjowane zostały też działania własne, jak ciesząca się dużym zainteresowaniem IV konferencja „Osoba niepełnosprawna w zatrudnieniu”.

Dnia 4 lutego 2016 r. w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy odbyło się spotkanie kierownictwa OIP z przedstawicielami największych organizacji związkowych w regionie kujawsko-pomorskim, podczas którego podsumowano działalność Państwowej Inspekcji Pracy w minionym roku.

Spotkanie z przedstawicielami związków zawodowych

Pracownicy OIP w Bydgoszczy dnia 28 kwietnia 2016 r. wzięli udział w uroczystości upamiętnienia ofiar wypadków przy pracy. Przy okazji wydarzenia udzielono wywiadu w TVP3 i radiu PIK, którego tematem były przyczyny i skutki wypadków przy pracy oraz ich częstotliwość.

Uroczystości z okazji Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

W ramach współpracy z Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego dnia 8 lipca 2016 r. w Szubinie przeprowadzono wspólne szkolenie dla pracodawców - przewoźników. W szkoleniu uczestniczyło łącznie 15 słuchaczy.

Dnia 20 września 2016 r. w siedzibie Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy odbyła się IV Konferencja „Osoba niepełnosprawna w zatrudnieniu”, organizowana przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy przy udziale Wyższej Szkoły Gospodarki, Stowarzyszenia Bez Ograniczeń w Bydgoszczy oraz Zespołu Szkół nr 19 w Bydgoszczy, w której udział wzięło ponad 80 osób. Hasło przewodnie tegorocznej edycji brzmiało: „Mówię, słyszę i widzę”. Patronat honorowy nad konferencją objęli marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki oraz wojewoda kujawsko-pomorski Mikołaj Bogdanowicz.

IV Konferencja „Osoba niepełnosprawna w zatrudnieniu”

Ochrona zdrowia pracujących była głównym tematem konferencji zorganizowanej 13 kwietnia 2016 r. przez Polskie Towarzystwo Medycyny Pracy, Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy, Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Bydgoszczy oraz Wojewódzką Stację Sanitarno–Epidemiologiczną w Bydgoszczy. Zebrany przedstawiona została m.in. problematyka epidemiologii chorób zawodowych w województwie kujawsko–pomorskim. Duże zainteresowanie wzbudziła również prelekcja inspektora pracy, który wskazał główne zagrożenia wypadkowe występujące przy obsłudze maszyn do obróbki drewna. Słuchaczami wydarzenia byli pracownicy, głównie lekarze Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy, jego oddziałów i placówek zależnych. W sumie w konferencji uczestniczyło około 40 osób.

Konferencja naukowa „Ochrona Zdrowia Pracujących”

W dniu 22 listopada 2016 r. w siedzibie Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego zorganizowano Galę podsumowującą działalność prewencyjną PIP. W uroczystość udział wzięli: Senator RP Andrzej Kobiak, reprezentant Posła na sejm RP Łukasza Schreiber - Paweł Bokiej, przedstawiciel Głównego Inspektora Pracy – Jerzy Wlazło, reprezentant Przewodniczącego Rady Ochrony Pracy Zbigniewa Janowskiego – Zbigniew Figurski, Leszek Walczak – Przewodniczący Zarządu Regionu Bydgoskiego NSZZ „Solidarność”, Halina Peplińska - wiceprzewodnicząca Zarządu Wojewódzkiego Forum Związków Zawodowych, członkowie Rady OPZZ Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wśród gości byli również przedstawiciele władz samorządowych, partnerzy społeczni oraz instytucjonalni, osoby zaangażowane w pracę organów doradczych, działających przy Okręgowym Inspektorze Pracy w Bydgoszczy, w tym Sygnatariusze „Deklaracji w sprawie porozumienia dla bezpieczeństwa pracy w budownictwie” z województwa kujawsko-pomorskiego, przedstawiciele izb i stowarzyszeń, pracodawcy, społeczni inspektorzy pracy, pracownicy dozoru oraz przedstawiciele służb bhp i inspektorzy pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy.

Gala podsumowująca konkursy i programy prewencyjne prowadzone przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy w 2016 r.

Podczas Gali odczytano list Ministra Romana Giedrojcia, Głównego Inspektora Pracy oraz list Zbigniewa Janowskiego - zastępcy przewodniczącego Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, Przewodniczącego Związku Zawodowego „Budowlani”.

Jako pierwsi uhonorowani zostali społeczni inspektorzy pracy, szczególnie wyróżniający się swoją postawą związaną z pełnioną funkcją w zakładzie pracy. Drugim z rozstrzygniętych działań prewencyjnych był konkurs „Buduj Bezpiecznie”, do którego zgłoszone zostają inwestycje realizowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. W następnej kolejności uhonorowani zostali pracodawcy, którzy kładą szczególny nacisk na poprawę warunków pracy w swoich zakładach, a mając świadomość podejmowanych przez siebie działań zgłosili się do konkursu „Pracodawca – Organizator Pracy Bezpiecznej”.

Podsumowaniem Gali było uhonorowanie pracodawców, którzy uczestniczyli w programach prewencyjnych Państwowej Inspekcji Pracy i pozytywnie przeszli przez wszystkie etapy przewidziane w toku działania prewencyjnego. Przyznano 36 dyplomów Państwowej Inspekcji Pracy uczestnikom programu „Zdobądź Dyplom PIP”, 22 podmioty uhonorowano zaświadczeniem za ukończenie programu „Prewencja Wypadkowa – Zarządzanie Bezpieczeństwem Pracy”. 10 pracodawców zdecydowało się przeprowadzić wśród swoich pracowników badanie stresogenności środowiska pracy, będąc beneficjentami programu „Przeciwdziałanie Negatywnym Skutkom Stresu w Miejscu Pracy”, za co również zostali wyróżnieni zaświadczeniami Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy.

Poprawa stanu przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym bhp, w podmiotach wykonujących pracę na rzecz dystrybutorów i producentów energii elektrycznej

OIP w Bydgoszczy opracował i wdrożył w 2016 r. własny program prewencyjny dla pracodawców i przedsiębiorców wykonujących usługi wycinania gałęzi, drzew i krzewów rosnących pod liniami elektroenergetycznymi. Program wprowadzono w związku ze zgłoszeniem w latach 2014 - 2015 10 wypadków przy pracy związanych z porażeniem prądem elektrycznym, które miały miejsce na terenie województwa kujawsko-pomorskiego i nastąpiły w podobnych okolicznościach. 3 z 5 wypadków ze skutkiem śmiertelnym były związane z porażeniem prądem elektrycznym podczas pielęgnacji terenów sąsiadujących z napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi. Główną przyczyną wypadków było dopuszczenie pracowników do wykonywania prac w strefie niebezpiecznej linii 15 kV z naruszeniem przepisów i zasad bhp dotyczących organizacji pracy oraz obowiązujących instrukcji producentów i dystrybutorów energii elektrycznej.

Kontrole w zakładach, w których doszło do wypadków wykazały, że wykonawcy deklarowali operatorom sieci w „Warunkach Zamówienia” bardzo krótkie okresy na dokonanie wycinki gałęzi, wymagające wyłączenia linii spod napięcia przez operatora sieci. Przykładowo, w jednej z umów strony zawarły postanowienie, że uporządkowanie terenu w obrębie linii SN będzie wykonane przez przyjmującego zamówienie w czasie 8 godzin na wyłączenie linii. Linia biegła nad lasami i miała długość 17 km, więc czas 8 godzin na wykonanie wycinki gałęzi przy wyłączonej linii spod napięcia był faktycznie nierealny do bezpiecznego wykonania pracy.

Na szkolenia przeprowadzone w dniach 22 i 23 czerwca 2016 r. zaproszono 22 podmioty wykonujące cyklicznie usługi na rzecz operatorów sieci. 11 podmiotów zaproszono do siedziby OIP w Bydgoszczy i 11 podmiotów do Oddziału OIP w Toruniu. Ostatecznie w siedzibie OIP w Bydgoszczy w szkoleniu wzięło udział 12 osób reprezentujących 8 podmiotów, natomiast w Oddziale w Toruniu w szkoleniu uczestniczyły 3 podmioty.

Kujawsko–Pomorska Akademia Społecznego Inspektora Pracy

Kujawsko–Pomorska Akademia Społecznego Inspektora Pracy została powołana przez Okręgowego Inspektora Pracy w Bydgoszczy w 2014 r. Jej celem jest przede wszystkim podnoszenie kwalifikacji społecznych inspektorów pracy, a także wymiana doświadczeń między PIP a SIP.

W 2016 r. przeprowadzono 14 szkoleń, w których wzięły udział 453 osoby, w tym 308 społecznych inspektorów pracy oraz 144 przedstawiciele zakładowych organizacji związkowych. Przykładowo w dniu 19 października 2016 r. odbyło się szkolenie dla członków Związku Nauczycielstwa Polskiego w Bydgoszczy; w dniach 15 -16 listopada 2016 r. zorganizowano szkolenia dla społecznych inspektorów pracy - 47 członków Krajowego Związku Zawodowego Ciepłowników w Bydgoszczy, a w dniach 13 i 20 grudnia 2016 r. przeprowadzone zostały szkolenia dla społecznych inspektorów pracy, które odbyły się w siedzibie Zakładów Tłuszczowych S.A. w Kruszwicy oraz Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy.

Szkolenia społecznych inspektorów pracy

Prewencja wypadkowa w zakładach pracy, w których zarejestrowano wypadki ciężkie, śmiertelne i zbiorowe - warsztaty dla członków zespołów wypadkowych

W 2016 r. przeprowadzono ogółem 5 warsztatów, w których uczestniczyło 130 osób. Dla 93 członków Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służb Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Oddział w Bydgoszczy i Toruniu zorganizowano w 2016 r. trzy warsztaty. Inspektor pracy omówił kilka zdarzeń wypadkowych i zwrócił uwagę na rolę prewencji wypadkowej w aspekcie redukcji zagrożeń wypadkowych poprzez zarządzanie ryzykiem zawodowym i aktywny udział pracodawcy, jak również służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przedstawiciele pracowników.

Warsztaty z członkami Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służb Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Oddział w Toruniu

Omówiono również obowiązek konsultowania z pracownikami lub ich przedstawicielami wszystkich działań związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, w tym dotyczących oceny ryzyka zawodowego występującego przy wykonywaniu określonych prac oraz informowania pracowników o tym ryzyku.

Warsztaty dla członków Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służb Bezpieczeństwa i Higieny Pracy Oddział w Bydgoszczy

W dniu 28 września 2016 r. w szkoleniu wyjazdowym, w którym uczestniczyło również 10 społecznych inspektorów pracy branży przemysłowej, inspektorzy pracy – specjaliści poprowadzili warsztaty wypadkowe. Z kolei w dniu 25 sierpnia 2016 r. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Grudziądzu odbyły się warsztaty, w których uczestniczyło 26 osób, w tym 10 pracodawców, 6 osób pełniących obowiązki służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz 10 pracowników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zajmujących się rozpatrywaniem wniosków o ustalenie uszczerbku na zdrowiu z tytułu wypadków przy pracy.

Współdziałanie

W 2016 r. OIP w Bydgoszczy współdziałał z instytucjami działającymi na rzecz ochrony pracy na mocy porozumień o wzajemnej współpracy, podpisanych przez Głównego Inspektora Pracy w latach ubiegłych oraz z partnerami instytucjonalnymi, stowarzyszeniami, związkami zawodowymi oraz organami nadzoru i kontroli z województwa kujawsko-pomorskiego. Współpraca opierała się przede wszystkim na wzajemnym przekazywaniu informacji na temat nieprawidłowości ujawnianych w wyniku działań kontrolnych, wzajemnym rozwiązywaniu problematyki dotyczącej bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy oraz przestrzegania obowiązujących przepisów prawa pracy, organizacji wspólnych konferencji, szkoleń i imprez branżowych skierowanych do pracowników i pracodawców.

A. Organy nadzoru i kontroli warunków pracy

Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy w 2016 r. przeprowadził samodzielnie, na wniosek innych organów, 267 czynności nadzorczo-kontrolnych. Wspólne kontrole przeprowadzono w 26 przypadkach. W wyniku prowadzonych czynności powiadomiono właściwe urzędy o wynikach 703 kontroli.

Współdziałanie OIP z organami administracji publicznej, organami nadzoru nad warunkami pracy oraz innymi instytucjami działającymi w sferze ochrony pracy

Wyszczególnienie	Kontrole wspólne	Kontrole na wniosek	Ogółem	Informacja o wynikach
Związki zawodowe	0	2	149	149
SIP	5	0	53	49
Państwowa Inspekcja Sanitarna	0	18	19	13
Urząd Skarbowy, Urząd Kontroli Skarbowej	5	61	78	76
Nadzór budowlany	0	0	5	5
UDT	0	0	29	29
Prokuratura	0	2	12	12
Policja	4	19	31	24
Wojewódzki Urząd Pracy	0	15	16	16
Powiatowy Urząd Pracy	0	57	66	54
ZUS	3	57	110	96
Pozostałe	9	36	194	180
RAZEM	26	267	762	703

Podobnie jak w latach poprzednich, również i w 2016 r. podejmowano współpracę z policją. Polegała ona głównie na przekazywaniu informacji o wypadkach przy pracy. Inspektorat prowadził również współpracę z Państwową Strażą Pożarną. Wspólne działania kontrolno–prewencyjne związane były z ochroną przeciwpożarową oraz tematyką zagrożeń chemicznych w zakładach pracy na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Przy realizacji zadań kontrolnych aktywnie współpracowano z Urzędem Dozoru Technicznego w Bydgoszczy. Wspólne działania polegały przede wszystkim na przekazywaniu informacji o stwierdzanych podczas kontroli naruszeniach przepisów ustawy o dozorcze technicznym.

W 2016 r. kontynuowana była współpraca o charakterze prewencyjno-promocyjnym z Oddziałami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Bydgoszczy i Toruniu. W dniu 6 grudnia 2016 r. pracownicy z OIP w Bydgoszczy, w Akademickiej Przestrzeni Kulturalnej Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy, udzielali porad prawnych w punkcie konsultacyjnym podczas spotkania doradczego specjalistów rynku pracy pn. „Poznaj swoje prawa i obowiązki podczas nauki i pracy w Polsce”.

Intensywna współpraca o charakterze prewencyjnym skierowana do sektora rolniczego prowadzona była wraz z Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Po raz kolejny, dzięki współpracy obu urzędów, zorganizowano konkurs „Bezpieczne gospodarstwo rolne”. Dzięki współpracy organów udało się również zorganizować następujące konkursy:

- „Bezpieczna zagroda” - coroczny konkurs skierowany do czytelników „Gazety Pomorskiej”,
- „Konkurs Wiedzy o Bezpieczeństwie Pracy i Ergonomii w Rolnictwie na rok 2016” dla uczniów szkół rolniczych z województwa kujawsko–pomorskiego,
- XXVI Finał Olimpiady Rolniczej dla rolników prowadzących gospodarstwa rolne, w którym wzięło udział 19 laureatów szczebla powiatowego.

W 2016 r. Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy współpracował z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Toruniu oraz powiatowymi urzędami pracy z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Współpraca pomiędzy urzędami polegała przede wszystkim na aktywizacji osób bezrobotnych poprzez organizowanie stoisk konsultacyjnych podczas branżowych targów pracy.

B. Administracja rządowa, samorząd terytorialny, organizacje, partnerzy

W 2016 r. podejmowano współpracę z organami administracji, samorządu terytorialnego, związków zawodowych, stowarzyszeniami i uczelniami działającymi na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Współpraca z sądami i prokuraturą w 2016 r. polegała głównie na wymianie informacji o kontrolach, których przedmiotem była ocena przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy. Współpraca z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Bydgoszczy bazowała na współorganizowaniu konferencji i spotkań. Dnia 13 kwietnia 2016 r. w siedzibie OIP w Bydgoszczy odbyła się XVIII konferencja naukowa pn. „Ochrona zdrowia pracujących”, w której wzięło udział 34 słuchaczy. Dnia 4 lutego 2016 r. w siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Bydgoszczy odbyło się spotkanie kierownictwa OIP w Bydgoszczy z przedstawicielami największych organizacji związkowych w regionie kujawsko-pomorskim, podczas którego podsumowano działalność Państwowej Inspekcji Pracy w 2016 r. Okręgowy Inspektor Pracy w Bydgoszczy Małgorzata Porazińska zaprezentowała zgromadzonym efekty kontroli, które przyczyniły się do poprawy praworządności w stosunkach pracy.

W 2016 r. miało miejsce kilka ważnych jubileuszy partnerów współpracujących z Okręgowym Inspektoratem Pracy w Bydgoszczy. W dniu 23 września 2016 r. odbyła się uroczystość z okazji 20-lecia działalności Kujawsko-Pomorskiej Izby Budownictwa w Bydgoszczy. Spotkanie było również okazją do złożenia podziękowań za współpracę oraz wkład i zaangażowanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa pracy w budownictwie, w tym udział w Radzie ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie.

U honorowanie sztandaru Federacji Związków Zawodowych Pracowników Automatyki i Telekomunikacji PKP

W dniu 6 października 2016 r. w Grudziądzu odbyły się obchody 30-lecia funkcjonowania Federacji Związków Zawodowych Pracowników Automatyki i Telekomunikacji PKP, podczas których Okręgowy Inspektor Pracy w Bydgoszczy uhonorowała sztandar Federacji Odznaką Honorową „Za zasługi dla Ochrony Pracy”, przyznaną przez Głównego Inspektora Pracy.

Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy uczestniczył również w obchodach 60-lecia Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

W ramach współpracy ze szkołami, dnia 1 grudnia 2016 r. w Zespole Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych w Bydgoszczy zorganizowano szkolenie dla nauczycieli i uczniów biorących

udział w XVI Międzyszkolnym Konkursie „Mistrz rachunkowości”. Nadinspektor pracy przedstawił założenia programu edukacyjnego „Kultura bezpieczeństwa” oraz praktyczne aspekty edukacji młodzieży i studentów mające wpływ na poziom świadomości młodego pracownika wchodzącego na rynek pracy.

Podsumowanie i wnioski

Rok 2016 był pierwszym rokiem realizacji nowego podejścia do wszczynanych po raz pierwszy kontroli mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich firm. Kierujący nimi często nie mają należytej wiedzy i doświadczenia w materii prawa pracy. Program „Pierwsza Kontrola”, który miał na celu przybliżenie pracodawcy bardzo obszernej i skomplikowanej dziedziny, jaką jest prawo pracy i jego wdrożenie w organizację tworzącego się zakładu pracy. Analizując wyniki przeprowadzonych 492 kontroli stwierdzić należy, że spełniły one zakładane cele. Kontrolowani przedsiębiorcy dostosowali organizację swoich zakładów do obowiązujących przepisów prawa pracy, w tym zasad i przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Przekonali się, że wizyta inspektora nie musi się łączyć z nieuchronną karą, ale ma na celu także pomoc w rozwiązaniu ich problemów.

Programem długofalowych działań objęto także pracowniczy outsourcing. W 2016 r. zbadano 5 przypadków stosowania outsourcingu. Kontrolą oraz postępowaniem wyjaśniającym objęto 10 podmiotów. Ustalenia kontrolne prowadzą do wniosku, że wyprowadzając część swoich zadań lub pracowników poza firmę niektórzy pracodawcy zamierzają uchylić się np. od wypłacania pracownikom odpraw związanych z redukcją etatów lub reorganizacją przedsiębiorstwa.

Niezbyt optymistyczne wnioski płyną z analizy wyników kontroli w obszarze przestrzegania przepisów o czasie pracy i ochronie wynagrodzenia za pracę. Nie notuje się zauważalnej poprawy w tym obszarze: zwłaszcza zjawiska nieewidencjonowania lub nierzetelnego ewidencjonowania czasu pracy.

Z analizy dokumentacji pokontrolnych pod kątem informacji dotyczących przyczyn naruszeń przepisów prawa pracy wynika, że pracodawcy wskazują najczęściej na trudną sytuację finansową i zachwianie płynności finansowej przedsiębiorstwa w związku z niewywiązywaniem się przez kontrahentów z zobowiązań. Powoduje to swoisty efekt domina w zakresie realizowania obowiązków nie tylko wobec partnerów biznesowych, ale przede wszystkim wobec pracowników.

Bardzo niepożądanym zjawiskiem od kilku lat jest pozbawianie spółek prawa handlowego zarządów, bądź to przez ich odwołanie, bądź przez złożenie rezygnacji przez ich członków. Pozbawia to pracowników możliwości dochodzenia swoich roszczeń z uwagi na konieczność wskazania przed sądem organu reprezentującego spółkę.

Stwierdzone nieprawidłowości wskazują na konieczność dalszego intensywnego monitorowania sytuacji na rynku pracy w obszarze ochrony wynagrodzenia za pracę, a co za tym idzie - podejmowania skutecznych działań kontrolno-nadzorczych, jak też wprowadzenia odpowiednich zmian legislacyjnych w obowiązujących przepisach, zapewniających ochronę pracownikom „porzuconym” przez pracodawcę.

Działalność kontrolna w zakresie czasu pracy kierowców pokazuje, że możliwe jest wypracowanie właściwych rozwiązań przez pracodawców w obszarze prawnej ochrony pracy. Podnoszonym przez pracodawców problemem jest coraz większy deficyt kierowców. Podobnie jak w latach ubiegłych, nadal widoczną przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie przestrzegania norm czasu jazdy i postoju, obowiązkowych przerw i czasu odpoczynku

kierowców jest ich niedostateczna wiedza prawna. Pozytywnie należy ocenić wpływ podmiotów zewnętrznych, które obsługują coraz większą liczbę małych i średnich firm transportowych. Profesjonalne kontrolowanie kierowców oraz prawidłowo rozliczany czas pracy powoduje znaczną poprawę w zakresie przestrzegania przepisów prowadzenia pojazdu oraz w zakresie czasu pracy. Dlatego większość przedsiębiorców transportowych zauważyła już fakt, że jazda z naruszeniem prawa kosztuje zbyt dużo.

Badanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy jest jednym z podstawowych zadań Państwowej Inspekcji Pracy. W 2016 r. podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej wypadków zaistniało w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, handlu i naprawach, transporcie i gospodarce magazynowej. Kontrole przeprowadzone w związku z wypadkami przyczyniły się do poprawy warunków pracy na stanowiskach, które wcześniej nie spełniały wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy. Jednocześnie realizowano kampanie i programy prewencyjno-promocyjne, wspierające działalność kontrolną w zakresie ograniczenia zagrożeń wypadkowych.

Rosnącą grupę wypadków stanowią tzw. nagle zdarzenia medyczne, niebadane przez inspektorów pracy. Są to zdarzenia specyficzne, zależne od stanu zdrowia poszkodowanych, w tym od trybu życia oraz właściwości osobniczych. Analiza zbadanych wypadków wskazuje na potrzebę zintensyfikowania działań w budownictwie skierowanych zarówno w obszarze nadzorczo-kontrolnym, jak i prewencyjnym, m.in. w zakresie wdrażania i propagowania dobrych praktyk. Należy również zwrócić szczególną uwagę na przestrzeganie przepisów przy organizowaniu prac na wysokości w zakresie zabezpieczenia pracowników przed upadkiem.

Jednym z głównych zadań Państwowej Inspekcji Pracy pozostaje nadzór i kontrola w dziedzinie legalności zatrudnienia. Zaobserwowano nowe zjawiska i tendencje w stosunku do 2015 r. Problem dotyczył rolników indywidualnych, prowadzących działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa owoców i warzyw, np. najczęściej przy pracach polegających na obieraniu cebuli. Wzrost negatywnych zjawisk w zakresie nielegalnego zatrudnienia odnotowano również wśród agentów prowadzących działalność w ramach franczyzy na rzecz znanej sieci sklepów osiedlowych. Odnotowano ponadto znaczny wzrost nielegalnego zatrudnienia, bez względu na branżę, w związku z korzystaniem przez pracujących ze świadczeń wychowawczych wynikających z ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Z wyjaśnień pracodawców wynikało, że znaczna liczba pracowników była zainteresowana pracą „na czarno” w celu zatajenia faktycznych dochodów przed pracownikami urzędów gminy.

Stwierdzono także znaczący wzrost nielegalnego wykonywania pracy przez cudzoziemców. Wszystkie przypadki dotyczyły obywateli Ukrainy oraz jednego obywatela Uzbekistanu. Należy tu podkreślić, że w 2016 r. kontrolą objęto 1 857 cudzoziemców (w 2015 r. 3 169 cudzoziemców), a przypadków nielegalnego zatrudnienia stwierdzono niemal dwa razy więcej. Pracodawcy najczęściej tłumaczyli się nieznaną prawem. Zwracali również uwagę na przewlekłość postępowania administracyjnego w celu uzyskania decyzji pobytowych, zezwolenia na pracę, a także problemy z uzyskaniem porad co do zatrudnienia cudzoziemców.

Oprócz czynności kontrolno-nadzorczych Okręgowy Inspektorat Pracy podejmował także liczne działania o charakterze prewencyjnym. Należy wśród nich wymienić w szczególności działania nakierowane na zwiększanie bezpieczeństwa pracy w budownictwie, realizowane przede wszystkim przy pomocy działającej przy Okręgowym Inspektorze Pracy Rady ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie. Kontynuowano wysiłki na rzecz poprawy bezpieczeństwa w rolnictwie. Propagowano zasady bezpiecznej pracy wśród uczniów i studentów.

Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy

**85-012 Bydgoszcz
Plac Piastowski 4a
tel : 52 320 24 00**

**urząd czynny w godzinach 7.30 - 15.30
email : kancelaria@bydgoszcz.pip.gov.pl**

**Oddział w Toruniu
87-100 Toruń
ul. Szosa Chełmińska 30
tel : 56 622 83 65**

**Oddział we Włocławku
87-800 Włocławek
ul. Piekarska 16a
tel : 54 232 02 34**

Telefonicznie bezpłatne porady prawne z zakresu prawa pracy i bhp udzielane są pod numerami

**801 002 004, dla połączeń z sieci stacjonarnych w godz. 8.00 - 12.00
52 561 11 04, dla połączeń z sieci komórkowych w godz. 8.00 - 12.00**

**Pełna wersja sprawozdania Okręgowego Inspektora Pracy znajduje się na stronie urzędu
www.bydgoszcz.pip.gov.pl**

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY
OKRĘGOWY INSPEKTORAT PRACY W BYDGOSZCZY

Laureaci konkursów i programów prewencyjnych realizowanych przez Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy w 2016 r.